

การออกแบบนิทรรศการเพื่อรณรงค์การอ่านหนังสือมากกว่า 8 บรรทัด
EXHIBITION DESIGN TO CAMPAIGN
FOR READING MORE THAN 8 LINES OF BOOKS

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานิเทศศิลป์ ภาควิชานิเทศศิลป์
คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองศิลปนิพนธ์

หัวข้อศิลปนิพนธ์ การออกแบบนิทรรศการเพื่อรณรงค์การอ่านหนังสือมากกว่า 8 บรรทัด
EXHIBITION DESIGN TO CAMPAIGN FOR READING MORE THAN 8
LINES OF BOOKS

นักศึกษา นภัส ธรรมจารีก

รหัสประจำตัว 63020256

ปริญญา ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชา นิเทศศิลป์

พ.ศ. 2566

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี

(ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี)
อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ 4 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2567

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์	การออกแบบนิทรรศการเพื่อรณรงค์การอ่านหนังสือมากกว่า 8 บรรทัด
นักศึกษา	นภัส ธรรมจารีก
รหัสประจำตัว	63020256
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
พ.ศ.	2566
อาจารย์ที่ปรึกษา	ชื่อนามสกุลอาจารย์ที่ปรึกษา

บทคัดย่อ

จากคำกล่าวที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละไม่เกิน 8 บรรทัด” เป็นคำที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดหลายต่อหลายครั้งในเชิงการประชดประชัน หมายถึง คนที่อ่านหนังสือไม่จบ เช่น เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับเนื้อหาในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้พบเห็นทราบว่าคนที่แสดงความคิดเห็นดังกล่าว อ่านไม่ทันจบก็แสดงความคิดเห็นที่ไม่ถูกต้องออกมาแล้ว และในบางครั้งที่ส่งผลกระทบต่อคนอื่นอีกด้วย หากการแสดงความคิดเห็นนั้นมีการกล่าวถึงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ศิลปนิพนธ์นี้จึงจัดทำเป็นนิทรรศการเคลื่อนที่ขึ้นเพื่อทดสอบพฤติกรรมการอ่านและเสริมสร้างประสบการณ์โดยตรงแก่ผู้เข้าชมให้เห็นผลเสียจากการอ่านไม่จบและเพื่อให้ความสำคัญกับการอ่านเนื้อหาที่ครบถ้วน ถูกต้อง รวมถึงปัญหาอื่นที่ส่งผลกระทบต่อสมาธิในการอ่าน โดยเนื้อหาได้จัดทำทั้งในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับพฤติกรรมการอ่านของผู้เข้าชม

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปินพจน์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์ในสาขานิเทศศิลป์ทุกท่านที่คอยให้ความรู้มอบแนวคิดและมุมมองใหม่ที่กว้างไกลกว่าเด็กคนหนึ่งจะนึกได้ ทำให้ผู้วิจัยพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองจากวันแรกที่เข้ามาเรียนจนถึงวันนี้ได้อย่างมากมาย จนกระทั่งถึงคราวที่ได้ทำศิลปินพจน์ชิ้นนี้ อาจารย์ทุกท่านก็ยังคงขัดเกลาปัญญาของนักศึกษา รวมถึงให้กำลังใจซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก

ขอขอบพระคุณอาจารย์มนวดี ศิริเปรมฤดี และอาจารย์ปยุตยาพร ก้อนนาค เป็นอย่างสูงที่ช่วยจุดประกายแนวคิดที่ดีในการทำงานศิลปินพจน์ชิ้นนี้ ตั้งแต่วันที่ตรวจหัวข้อเรื่องศิลปินพจน์ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ผู้วิจัยสร้างสรรค์งานชิ้นนี้ขึ้นมาได้ และคอยให้กำลังใจและคำปรึกษาผู้วิจัยระหว่างที่ทำศิลปินพจน์ชิ้นนี้ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อีกประการหนึ่งผู้วิจัยทราบดีถึงความผิดพลาดและความล่าช้าในการทำงานของตนเอง ซึ่งสิ่งนี้ทำให้อาจารย์ทุกท่านต้องเสียเวลาและความอดทนต่อผู้วิจัย โดยผู้วิจัยต้องกล่าวขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณครอบครัว พ่อแม่ที่คอยให้กำลังใจและช่วยเหลือเกื้อกูลผู้วิจัย คอยไถ่ถามและเป็นห่วงอยู่เสมอ ช่วยสนับสนุนความคิดและให้คำปรึกษา รวมถึงช่วยเหลือการทำบอร์ดนิทรรศการซึ่งเป็นหัวใจหลักของงานให้สำเร็จตามแบบร่างที่วางไว้ และเป็นผู้ส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้เรียนในระดับอุดมศึกษาจนจบ รวมถึงเป็นผู้สนับสนุนอุปกรณ์การเรียน เช่น อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ไอแพด หากไม่มีพวกท่านผู้วิจัยคงไม่ได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเช่นนี้ได้ รวมถึงน้ำสอง และน้ำปูที่ช่วยตัดแผ่นอะคริลิกเพื่อใช้ในบอร์ดนิทรรศการ

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้า พี่ปุ๋ยฝ้าย ชิน มินนี่ พลอย มาย วิป ตั้งโอ๋ ดีป คามิ และพี่เมย์ที่อยู่เคียงข้างกัน ทำให้ผู้วิจัยกล้าที่จะทำสิ่งใหม่และได้แนวคิดใหม่อยู่เสมอ ทั้งยังคอยเป็นกำลังใจให้คำแนะนำในวันที่ผู้วิจัยหมดสิ้นหนทางและขอขอบคุณท่านอื่น ๆ ที่ไม่ได้กล่าวถึงข้างต้น ที่ส่วนช่วยให้ผู้วิจัยมีชีวิตอยู่และสามารถที่จะสร้างสรรค์งานชิ้นนี้มาได้จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยต้องยอมรับว่างานชิ้นนี้เป็นงานที่ใช้เวลาและแรงกายแรงใจ รวมถึงความอดทนเป็นอย่างมาก แต่ก็นับว่าเป็นประสบการณ์อีกก้าวหนึ่งที่ผู้วิจัยจะไม่มีวันลืม

นภัส ธรรมจารีก

สารบัญ

	หน้า
เนื้อหา	
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ	III
สารบัญรูปภาพ	V
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 ขอบเขตของงาน	3
1.4 ข้อยกเว้น.....	4
1.5 ขั้นตอนของการดำเนินงาน	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.2 การออกแบบเพื่อการอ่าน.....	7
2.3 การพาดหัวข่าวเกินจริง (Clickbait).....	14
2.4 การอ่านจับใจความ.....	15
2.5 ทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ	18
2.6 การอ่านผ่านหน้าจอให้ผลลัพธ์ที่ต่างกับการอ่านผ่านหนังสือเล่ม	20
2.7 เทคนิคช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น	20
บทที่ 3 การรวบรวมข้อมูล.....	22
3.1 วัตถุประสงค์ของการออกแบบนิทรรศการ	22
3.2 กลุ่มเป้าหมาย	22
3.3 วิธีการเก็บข้อมูล	22
3.4 ขอบเขตของเนื้อหา.....	23
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	24
4.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการอ่าน.....	24
4.2 สาเหตุของการอ่านไม่จบ	25
4.3 ความเข้าใจจากการอ่านแบบผ่าน ๆ.....	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต่อจากนี้ไปแจ้งถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.4 ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการเจอเนื้อหาข่าวที่ไม่ตรงกับการพาดหัวข่าว	26
4.5 ระยะเวลาในการทำความเข้าใจต่อการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ	26
4.6 เหตุผลที่ใช้เวลาทำความเข้าใจนานเวลาอ่านผ่านโทรศัพท์มือถือ	27
4.7 สัดส่วนภาพประกอบต่อบทความที่ทำให้อ่านจนจบ	27
4.8 การวางตัวหนังสือที่ทำให้อยากอ่านมากที่สุด	28
4.9 แนวคิดและการออกแบบนิทรรศการ	29
4.10 การลำดับเนื้อหาภายในนิทรรศการ	31
4.11 เนื้อหาภายในนิทรรศการ	31
บทที่ 5 การดำเนินการออกแบบ	33
5.1 การออกแบบตราสัญลักษณ์	33
5.2 การออกแบบบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่	34
5.3 การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	37
5.4 การออกแบบภาพประกอบ	39
5.5 สื่อประชาสัมพันธ์	40
บทที่ 6 ผลงานสำเร็จ	42
6.1 แบบสำเร็จตราสัญลักษณ์	42
6.2 แบบสำเร็จบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่	43
6.3 แบบสำเร็จสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์	44
6.4 แฟ้มเฉลยการ์ดภาพ	51
6.5 แบบสำเร็จภาพประกอบ	51
6.6 แบบสำเร็จภาพเคลื่อนไหว	52
6.7 แบบสำเร็จสื่อประชาสัมพันธ์	53
บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	54
7.1 บทสรุป	54
7.2 ปัญหาและข้อจำกัด	54
7.3 ข้อเสนอแนะ	54
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	58
ประวัติผู้เขียน	64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญรูปร่างภาพ

หน้า

ภาพที่ 2.1 ภาพความแตกต่างของความสามารถในการอ่าน (Readability) และความชัดเจน (Legibility).....	8
ภาพที่ 2.2 ภาพความสูง (x-height)	9
ภาพที่ 2.3 ภาพความกว้าง (Character Width).....	10
ภาพที่ 2.4 ภาพน้ำหนัก (Weight).....	10
ภาพที่ 2.5 ภาพพื้นที่ปิดล้อมทั้งหมดหรือบางส่วนภายในตัวอักษร (Counters).....	11
ภาพที่ 2.6 ภาพ Bodoni Font.....	11
ภาพที่ 2.7 ภาพ Didot Font.....	12
ภาพที่ 2.8 ภาพขนาดอักษร (Type Size).....	12
ภาพที่ 2.9 ภาพแบบตัวอักษร (Type Case)	13
ภาพที่ 2.10 ภาพระยะห่างระหว่างบรรทัด (Leading).....	13
ภาพที่ 2.11 ภาพความคมชัดของสี (Color, or Contrast)	14
ภาพที่ 2.12 ภาพการตั้ง Pomodoro timer.....	21
แผนภูมิที่ 4.1 เรื่องพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย	24
แผนภูมิที่ 4.2 เรื่องสาเหตุการอ่านไม่จบ	25
แผนภูมิที่ 4.3 เรื่องความเข้าใจต่อเนื้อหา	25
แผนภูมิที่ 4.4 เรื่องระยะเวลาในการทำความเข้าใจต่อการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์	26
แผนภูมิที่ 4.5 เรื่องเหตุผลที่ใช้เวลาทำความเข้าใจนานเวลาอ่านผ่านโทรศัพท์	27
แผนภูมิที่ 4.6 เรื่องสัดส่วนภาพประกอบต่อบทความควรเป็นเท่าไร ถึงจะอยากอ่านจนจบ	27
แผนภูมิที่ 4.7 เรื่องการวางตัวหนังสือแบบไหนที่ทำให้คุณอยากอ่านมากที่สุด	28
ภาพที่ 3.1 ภาพ มู้ดบอร์ดของคอนเซ็ปต์ที่ 3 : Find Accuracy.....	30
ภาพ 3.2 เส้นทางการใช้หลักของนิทรรศการ	31
ภาพ 5.1 ภาพพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 1	33
ภาพ 5.2 ภาพร่างตราสัญลักษณ์	33
ภาพ 5.3 ภาพพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 2	34
ภาพ 5.4 ภาพทดลองการวางแนวนอน	34
ภาพ 5.5 แบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่	35
ภาพ 5.6 การพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ครั้งที่ 1	36
ภาพ 5.7 การพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ครั้งที่ 2 (ด้านหน้า - ด้านหลัง).....	36
ภาพ 5.8 การพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ครั้งที่ 3 (ด้านหน้า - ด้านหลัง).....	37
ภาพ 5.9 แบบร่างหนังสือพิมพ์.....	38
ภาพ 5.10 แบบร่างหน้าดาวโหลดเข้าแอปพลิเคชัน.....	38
ภาพ 5.11 แบบร่างหน้าข่าวในแอปพลิเคชัน.....	39
ภาพ 5.12 แบบร่างหนังสือพิมพ์ให้ความรู้	39

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.13 แบบร่างภาพประกอบบางส่วน	40
ภาพ 5.14 แบบร่างโปสเตอร์.....	41
ภาพ 6.1 ภาพแบบสำเร็จตราสัญลักษณ์ (แนวตั้ง)	42
ภาพ 6.2 ภาพแบบสำเร็จตราสัญลักษณ์ (แนวนอน).....	42
ภาพ 6.3 ภาพแบบสำเร็จบอร์ดนิทรรศการ.....	43
ภาพ 6.4 แบบสำเร็จใบแนะนำการใช้งานนิทรรศการ	44
ภาพ 6.5 แบบสำเร็จใบ Checklist	44
ภาพ 6.5 แบบสำเร็จหนังสือพิมพ์ จำนวน 4 คู่.....	45
ภาพ 6.6 แบบสำเร็จหนังสือแอดคอร์ดเทียบ	45
ภาพ 6.6 แบบสำเร็จหน้าแรกแอปพลิเคชัน	46
ภาพ 6.7 แบบสำเร็จหน้าข่าวในแอปพลิเคชัน.....	47
ภาพ 6.8 แบบสำเร็จหน้าข่าวค้นในแอปพลิเคชัน.....	48
ภาพ 6.9 แบบสำเร็จหน้าสุดท้ายในแอปพลิเคชัน	49
ภาพ 6.10 แบบสำเร็จหนังสือพิมพ์ให้ความรู้	50
ภาพ 6.11 แบบสำเร็จแฟ้มฉลยการ์ดภาพ.....	51
ภาพ 6.12 แบบสำเร็จการ์ดภาพ	51
ภาพ 6.13 แบบสำเร็จภาพเคลื่อนไหวบางส่วน	52
ภาพ 6.14 แบบสำเร็จโปสเตอร์.....	53
ภาพ 6.15 แบบสำเร็จบัตรเข้าชมนิทรรศการ.....	53

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากคำกล่าวที่ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปีละไม่เกิน 8 บรรทัด” ซึ่งเป็นคำที่ถูกหยิบยกขึ้นมาพูดหลายครั้ง รวมถึงการพูดประชดประชันกันในความหมายคือคนที่อ่านหนังสือไม่จบ ยกตัวอย่างเช่น เมื่อมีการแสดงความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับเนื้อหาในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทำให้ผู้พบเห็นทราบว่าคุณที่แสดงความคิดเห็นดังกล่าวอ่านบทความไม่จบ อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ (TK Park) ในปี 2561 (สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2562) ระบุว่าวัยรุ่นช่วงอายุ 15 -24 ปี มีพฤติกรรมการอ่านหนังสือจำนวน 8.7 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 92.9 จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดใช้เวลาในการอ่านหนังสือนานที่สุดเฉลี่ย 109 นาทีต่อวัน ซึ่งมีเหตุผลส่วนหนึ่งที่ไม่อ่านหนังสือ ยกตัวอย่างเช่น ไม่ชอบอ่านหรือไม่สนใจคิดเป็นร้อยละ 34.9 อ่านหนังสือไม่ออกคิดเป็นร้อยละ 23.1 ชอบดูโทรทัศน์คิดเป็นร้อยละ 22.1 ไม่มีเวลาอ่านคิดเป็นร้อยละ 22 ซึ่งสถิตินี้นับรวมการอ่านหนังสือ บทความออนไลน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แต่ไม่รวมการอ่านแชทหรือข้อความส่วนบุคคล ถึงอย่างนั้นในปัจจุบันก็ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีกหลายประการที่เกิดจากการอ่านไม่จบหรือขี้เกียจอ่านจนจบ ยกตัวอย่างเช่น การอ่านพาดหัวข่าวอย่างเพียงเดียวแล้วทำการแสดงความคิดเห็นในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือการเลือกฟังเนื้อหาแบบสรุป เนื่องจากขี้เกียจหรือไม่มีเวลาในการอ่านข้อความที่ยาวเกินไปจึงกระทำการอ่านแบบเร็ว ๆ ซึ่งมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านแบบเร็ว ๆ เน้นใจความสำคัญของคนในปัจจุบัน กล่าวคือพฤติกรรมการอ่านเช่นนี้กำลังกลายเป็นฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal) ของคนในสังคม

Maryanne Wolf (Wolf, 2018) นักประสาทวิทยาที่ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องของการรับรู้ทางสมอง ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านแบบ Skimming Reading กล่าวคือการอ่านเร็ว ๆ แบบข้ามคำ โดยจะไม่อ่านต่อเนื่องทั้งประโยคหรือทั้งบทความ ในคนบางกลุ่มจะอ่านข้ามเป็นคำ ๆ เป็นประโยค หรือเป็นบรรทัด ๆ ไป โดยมีจุดประสงค์เพื่อจับใจความสำคัญของบทความนั้น ๆ (Main Idea) ยกตัวอย่างเช่น บทความนี้พูดถึงอะไรหรือพูดถึงเกี่ยวกับใคร มีภาพรวมของเนื้อหาเป็นอย่างไร ซึ่งการอ่านลักษณะนี้สามารถส่งผลเสียต่อสมองได้ และยังทำให้ผู้อ่านเสียทักษะความสามารถดังนี้ การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Analysis) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) และประสาทสัมผัสการรับรู้ (Sense of Touch) ซึ่งแตกต่างจากการอ่านแบบ Deep Reading คือ การอ่านแบบลึกซึ่งให้ความสำคัญต่อทุกตัวอักษร การอ่านแบบนี้สามารถทำให้ผู้อ่านได้ทุกทักษะที่กล่าวมา ในขณะที่การอ่านแบบ Skimming Reading ทำไม่ได้

ในปัจจุบันนี้เป็นยุคที่การอ่านบนแพลตฟอร์มต่าง ๆ ในอินเทอร์เน็ต มีความสะดวกมากกว่าการอ่านแบบรูปเล่มจริง เนื่องจากคนทั่วไปไม่มีเวลาในการอ่านมากนัก โดยอ้างอิงจากผลสำรวจของ TK Park ที่ได้กล่าวไปข้างต้น ถึงกระนั้นการอ่านตัวหนังสือจำนวนหลายบรรทัดบนหน้าจอสมาร์ตโฟนขนาดเล็ก ก็ยังเป็นปัญหาสำหรับคนที่ต้องการอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ยังคงเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นคือระหว่างที่กำลังอ่านข่าวหรือเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทความในสมาร์ทโฟน จะมีบางครั้งที่เราต้องย้อนขึ้นไปอ่านข้อความที่เลื่อนผ่านไปแล้วซ้ำอีกรอบ เนื่องจากได้รับข้อมูลและตัวหนังสือที่เยอะเกินไป ทำให้เกิดอาการล่าในการอ่านจนต้องกลับไปอ่านซ้ำอีกรอบ เพื่อทำความเข้าใจใหม่ (Ymkje E. Haverkamp, 2022) ทำให้คนบางกลุ่มหาทางออกโดยการฟังวีดิทัศน์แทน การอ่าน เช่น การฟังพอดแคสต์ การฟังสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับหัวข้อที่เรียน และการฟังสรุปข่าว เป็นต้น โดยส่วนใหญ่แล้วมักฟังพร้อมกับการทำกิจกรรมอื่นไปด้วย เช่น วิ่ง ลานงาน หรือการเดินทาง เพื่อให้ระหว่างการทำกิจกรรมสนุกสนานมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามการกระทำทั้งหมดนี้สร้างการเบี่ยงเบนความสนใจของผู้อ่านไปจากเรื่องที่ฟังอยู่ ซึ่งส่งผลต่อการจดจำหรือจับใจความสำคัญของข้อมูลที่ซับซ้อนได้ยากยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการกระจายข่าวสารออกไปโดยเป็นข้อมูลที่เกิดจากการตีความที่ไม่ถูกต้องของผู้ฟัง (GoTranscript, 2022)

ทั้งนี้ยังมีปัจจัยเชิงการออกแบบทางศิลปะที่มีผลต่อการอ่านของกลุ่มเป้าหมายอยู่เช่นกัน ยกตัวอย่าง เช่น การจัดวางตัวหนังสือในบทความหรือข่าวมักจะจัดวางเป็นย่อหน้าที่มีลักษณะยาวและระยะห่างระหว่างบรรทัดที่ติดกันจนเกินไป ทำให้ผู้อ่านรู้สึกไม่อยากจะอ่านจึงเลือกไปอ่านสรุปในย่อหน้าสุดท้ายของบทความนั้น ๆ แทน การตั้งหัวเรื่องเพิ่มความน่าสนใจมักจะเกิดขึ้นกับการเขียนพาดหัวข่าวที่จะขึ้นแจ้งเตือนมาในแพลตฟอร์มที่คนทั่วไปใช้ ซึ่งในบางครั้งมีการเขียนเกินจริง ทำให้คนที่ได้กดเข้ามาอ่านข่าว หรือกดเข้ามาแล้วรู้สึกผิดหวัง เนื่องจากเนื้อหาที่อ่านกับสิ่งที่พาดหัวข่าวไม่สอดคล้องกัน และการเพิ่มภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพและเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น ความนิยมการอ่านการ์ตูนคอมมิค ซึ่งในปัจจุบัน LINE WEBTOON มีจำนวนผู้ใช้ในประเทศไทยต่อเดือนมากกว่า 3.5 ล้านคน มีจำนวนยอดวิวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น 172 ล้านวิวต่อเดือน และมีผู้ใช้แบบจ่ายเงินถึงร้อยละ 30 ตั้งแต่ปี 2563 จนถึงปัจจุบัน จากสถิติชี้ให้เห็นว่า คนชื่นชอบที่จะอ่านหนังสือในปริมาณที่ไม่เยอะจนเกินไป ประกอบกับมีภาพประกอบที่สามารถทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น (Bizview, 2565)

จากที่กล่าวมาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการอ่าน ทั้งในแง่มุมมองของพฤติกรรม และการออกแบบทางศิลปะ ซึ่งทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้สึกเบื่อหรือขี้เกียจที่จะอ่านจนจบ ส่งผลให้เกิดการกระจายข่าวต่อไปโดยไม่ใช้ข้อมูลที่ถูกต้อง ผู้วิจัยจึงมีความต้องการสร้างความตระหนักรู้ถึงปัญหาการอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัด ในแง่มุมมองของการอ่านหนังสือไม่จบต่อกลุ่มเป้าหมาย และชี้ให้เห็นถึงปัญหาของการออกแบบที่ส่งผลต่อการอ่านให้ผู้กระจายข่าวสารหรือผู้เขียนบทความได้ทราบและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อไปได้ โดยการออกแบบนิทรรศการเคลื่อนที่นี้ มีจุดประสงค์ให้กลุ่มเป้าหมายได้สัมผัสประสบการณ์ตรง และเห็นผลเสียต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาข้างต้นจากกิจกรรมภายในนิทรรศการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย และนำไปออกแบบประสบการณ์ในนิทรรศการ

1.2.2 ศึกษาอุปกรณ์หรือสื่อที่กลุ่มเป้าหมายใช้ในการอ่าน เพื่อการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

1.2.3 ศึกษาการออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย

1.3 ขอบเขตของงาน

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย คือ วัยเรียน - วัยทำงาน อายุ 20 – 25 ปี มีความสนใจในการอ่านข่าวสาร บทความ เรื่องสั้น และมีพฤติกรรมการอ่านไม่จบ รวมถึงไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

1.3.2 ขอบเขตชิ้นงานตอนสำเร็จและจำนวนชิ้นงาน

1. ออกแบบอัตลักษณ์งานนิทรรศการ (Corporate Identity)
 - 1) Logo
2. สื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ภายในนิทรรศการ
 - 1) ใบแนะนำการใช้งานนิทรรศการ จำนวน 1 ชิ้น
 - 2) ใบ Checklist จำนวน 2 ชิ้น
 - 3) สติกเกอร์เก็บสถิติ จำนวน 3 ชิ้น
 - 4) หนังสือพิมพ์ จำนวน 1 ชิ้น
 - 5) หนังสือแอดคอร์ดเดียน จำนวน 1 ชิ้น
 - 6) แอปพลิเคชัน จำนวน 1 ชิ้น
 - 7) การ์ดภาพ จำนวน 10 ชิ้น
 - 8) แฟ้มเฉลยการ์ดภาพ จำนวน 1 ชิ้น
 - 9) หนังสือพิมพ์ให้ความรู้ จำนวน 1 ชิ้น
3. สื่อประชาสัมพันธ์
 - 1) โปสเตอร์ จำนวน 3 ชิ้น
 - 2) บัตรเข้าชมนิทรรศการ จำนวน 3 ชิ้น
4. บอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ขนาด 120 x 170 เซนติเมตร จำนวน 1 ชิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ข้อจำกัด

ในการทำบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่มีข้อจำกัดในเรื่องของขนาดบอร์ด เนื่องจากต้องทำให้สามารถจัดวางในพื้นที่จริง และสามารถเคลื่อนย้ายได้ง่ายจึงต้องมีการปรึกษา ปรับแก้แบบบ่อยครั้ง ซึ่งผู้จัดทำมีความจำเป็นต้องลดขนาดให้เล็กลง แต่ยังคงเนื้อหาและขั้นตอนในนิทรรศการเช่นเดิม โดยคำนึงถึงการใช้สอยพื้นที่ในบอร์ดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.5 ขั้นตอนของการดำเนินงาน

- 1.5.1 กำหนดวัตถุประสงค์ของนิทรรศการหลัก และวิธีการเล่าเรื่องตามลำดับ
- 1.5.2 รวบรวมข้อมูลเกี่ยวพฤติกรรมกรรมการอ่าน และการออกแบบที่ส่งผลต่อการอ่าน
- 1.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด เพื่อนำเนื้อหาแยกแต่ละข้อ เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น การยกตัวอย่าง หรือการสร้างสื่อสิ่งพิมพ์ที่สามารถอธิบายให้เห็นภาพได้
- 1.5.4 เรียบเรียงเนื้อหา เพื่อกำหนดลำดับการเล่าเรื่องภายในงานนิทรรศการ แล้วจึงวางแผนผังภายในงาน หลังจากนั้นกำหนดประเภทของสื่อและจำนวนที่จะใช้ประชาสัมพันธ์
- 1.5.5 กำหนดแนวทางการออกแบบภายในนิทรรศการที่ละส่วนและสื่อประชาสัมพันธ์ ตามที่เรียบเรียงและวางแผนไว้
- 1.5.6 ดำเนินงานการออกแบบภายในนิทรรศการที่ละส่วนและสื่อประชาสัมพันธ์ และทดสอบการนำเสนอเรื่องของนิทรรศการในแต่ละส่วน
- 1.5.7 สรุปผลการดำเนินงานนิทรรศการเคลื่อนที่ และประโยชน์ที่ได้รับหลังจากรับชมนิทรรศการ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในออกแบบประสบการณ์ในนิทรรศการ ซึ่งทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการตระหนักถึงพฤติกรรมของตนเอง
- 1.6.2 ผู้วิจัยมีความรู้ความเข้าใจในการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งส่งผลต่อการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย
- 1.6.3 ผู้วิจัยได้ศึกษาและได้ความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการออกแบบที่ส่งผลต่อการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในงานศิลปนิพนธ์เรื่องการออกแบบนิทรรศการเพื่อรณรงค์การอ่านหนังสือมากกว่า 8 บรรทัด ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมทฤษฎีงานวิจัย บทความ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งขอบเขตของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในบทนี้มีดังต่อไปนี้

1. การออกแบบนิทรรศการ
2. การออกแบบเพื่อการอ่าน
3. การพาดหัวข่าวเกินจริง (Clickbait)
4. การอ่านจับใจความ
5. ทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ
6. การอ่านผ่านหน้าจอให้ผลลัพธ์ที่ต่างกับการอ่านผ่านหนังสือ

2.1 การออกแบบนิทรรศการ

นิทรรศการ (Exhibitions) มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า Display ซึ่งแปลว่า การจัดแสดง ความหมายของนิทรรศการ มีนักเทคโนโลยีการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของนิทรรศการ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความคิด ราวให้เกิดความสนใจในเนื้อหา ซึ่งเสนอและกระตุ้นให้มีการกระทำบางอย่าง เนื้อหาที่ง่ายและชัดเจน เพื่อเพิ่มโอกาสแก่ผู้เข้าชมนิทรรศการให้สามารถรับและมีความเข้าใจเนื้อหาสาระต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น (oohyoo, 2559)

2.1.1 การออกแบบนิทรรศการเคลื่อนที่

นิทรรศการเคลื่อนที่ หมายถึง นิทรรศการที่จัดขึ้นเป็นชุดสำเร็จ เพื่อแสดงในหลายสถานที่หมุนเวียนกันไป รูปแบบและสื่อหลักที่นำมาแสดงเป็นแบบเดิม วัตถุประสงค์ในการจัดเป็นแบบเดิมอาจมีสิ่งของหรือการแสดงประกอบเพิ่มเติม ในส่วนของสถานที่จัดจะหมุนเวียนเปลี่ยนไปเรื่อย ๆ อาจเคลื่อนที่ไปต่างจังหวัดหรือจังหวัดเดียวกันแต่เปลี่ยนชุมชนที่นำไปแสดง เช่น นิทรรศการศิลปะ นิทรรศการตราไปรษณียากร (oohyoo, 2559)

2.1.2 ขั้นตอนและการดำเนินงานจัดนิทรรศการ (oohyoo, 2559)

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน

ขั้นวางแผนเป็นขั้นของการคิด ในการที่จะดำเนินการจัดนิทรรศการทั้งหมด เริ่มตั้งแต่การหาชื่อเรื่อง ของนิทรรศการ การตั้งจุดมุ่งหมาย งบประมาณ สถานที่ ไปจนถึงขั้นสุดท้ายของการจัดนิทรรศการ คือ การสรุปผล ซึ่งใน ขั้นของการวางแผนอาจจะเขียนในรูปของ โครงการจัดนิทรรศการก็ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นที่ 2 ขั้นเตรียมการและออกแบบ

เมื่อได้กำหนดโครงการการจัดนิทรรศการเรียบร้อยแล้ว ก็ถึงขั้นการเตรียมการและออกแบบ ในการเตรียมการนั้น ก็เตรียมการตั้งแต่เนื้อหา รวบรวมวัสดุสิ่งของหรือเอกสารต่าง ๆ ที่จะนำออกแสดง จัดแบ่งประเภท หมวดหมู่ และความสำคัญตามลำดับ แล้วจัดทำชื่อทะเบียนประจำวัตถุ คำบรรยายของสิ่งต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 ขั้นการจัดทำ

เมื่อได้เตรียมการและออกแบบแล้ว ก็ถึงขั้นลงมือจัดทำ ในขั้นนี้ต้องใช้บุคคลฝ่ายต่าง ๆ มากมาย เช่น นักวิชาการ ช่างเทคนิคและช่างศิลป์ มาร่วมมือกันปฏิบัติงาน ตามลักษณะงานที่ตนเองถนัดและชำนาญ โดยเริ่มตั้งแต่การจัดทำแผน การทำฐานตั้ง การทำตู้กระจก การเขียนตัวอักษร การจัดไฟ การประดับ ตกแต่งห้อง การจัดวาง หรือติดตั้ง แขนงวัสดุสิ่งของที่จะจัดแสดง

ขั้นที่ 4 ขั้นการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นการโฆษณา เพื่อเชิญชวน ชักจูงหรือแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้แก่ประชาชน เพื่อให้ทราบข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับงานนิทรรศการ เช่น งานนิทรรศการจัดระหว่างวันที่ เดือน ปีอะไร ภายในงานมีการจัดแสดงอะไรไว้บ้าง รายการใดที่มีความสำคัญ หรือมีคุณค่ามาก เก็บเงินค่าผ่านประตูหรือไม่ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 ขั้นการนำเสนอ

การนำเสนอ คือ การให้ประชาชนเข้าชมและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้จัดนิทรรศการจัดทำขึ้น ซึ่งในขั้นของการนำเสนอ มีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ คือ พิธีเปิดนิทรรศการ การสาธิต การจัดกิจกรรมต่าง ๆ

ขั้นที่ 6 ขั้นการประเมินผล

ในการจัดนิทรรศการนั้น ควรมีการประเมินผลไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่านิทรรศการที่จัดขึ้นนั้น บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มีข้อดีและข้อควรปรับปรุงอะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขการจัดนิทรรศการครั้งต่อไป

ขั้นที่ 7 ขั้นการสรุปผล

หลังจากจัดนิทรรศการผ่านพ้นไปแล้วประมาณ 1 สัปดาห์ ควรมีการประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ที่ร่วมจัดนิทรรศการเพื่อทำการประเมินผล ผลการจัดนิทรรศการในส่วนที่คณะกรรมการชุดนั้น ๆ รับผิดชอบ ว่าผลการจัดนิทรรศการนั้นเป็นอย่างไร มีปัญหาอุปสรรค ข้อดีและข้อเสียอย่างไรบ้าง

2.1.3 ข้อดีของการจัดนิทรรศการ (oohyoo, 2559)

1. เป็นการให้การศึกษาอย่างหนึ่งแก่ผู้ชม โดยไม่ต้องมีครูมาบรรยายให้ฟัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ทำให้การเรียนการสอนมีคุณค่าขึ้น เพราะการจัดนิทรรศการขึ้นเพื่อแสดงเนื้อหาของบทเรียนต่าง ๆ ที่ครูสอน
3. ทำให้เด็กเกิดแรงจูงใจในการเรียน (Motivation) เพราะเป็นการเร้าใจให้เด็กเกิดการอยากเรียน และมีความสนใจเข้าใจในเนื้อหาของวิชาที่สอน
4. ทำให้เด็กนักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เพราะเป็นการให้เนื้อหาวิชาที่เรียนทั้งทางตา ทางหู และการสัมผัส
5. สร้างเสริมความรับผิดชอบของกลุ่มของแต่ละบุคคล เพราะการให้เด็กได้จัดนิทรรศการเป็นการส่งเสริมให้เด็ก มีโอกาส ทำงานร่วมกับผู้อื่น

2.1.4 ข้อเสียของการจัดนิทรรศการ (oohyoo, 2559)

1. มีเวลาจัดเตรียมไม่เพียงพอ
2. ผู้ออกแบบไม่มีความรู้ ไม่ทราบจุดมุ่งหมายของการแสดง
3. ผู้ออกแบบ (DESIGNER) สถาปนิก (ARCHITECT) และผู้ออกแบบโฆษณา (GRAPHIC ARTIST) และเจ้าของร้าน ไม่ประสานงานกัน คือผู้ออกแบบไม่ทราบวัตถุประสงค์ของเจ้าของเจ้าของไม่ทราบแนวความคิดของผู้ออกแบบ จึงทำให้เสียผลประโยชน์อย่างมาก
4. ความบกพร่องทางเทคนิค เช่น คำอธิบาย ไม่ชัดเจน แสงสว่างไม่เพียงพอ หรือใช้ไฟเน้นผิดตำแหน่งที่ควรจะเน้น เป็นต้น

2.2 การออกแบบเพื่อการอ่าน

2.2.1 ความสำคัญของความสามารถในการอ่าน (Readability) และความชัดเจน (Legibility)

ตัวอักษรที่ ‘อ่านได้’ และตัวอักษรที่ ‘อ่านง่าย’ มีความคล้ายคลึงเหมือนเป็นสิ่งเดียวกัน แต่กลับมีหน้าที่และรายละเอียดแตกต่างกัน ในผลงานออกแบบสื่อสารทุกประเภทจำเป็นต้องใช้ตัวอักษรเป็นเครื่องมือไม่สามารถเลี่ยงการพิจารณาการใช้งานตัวอักษรได้ ซึ่งการศึกษาด้านตัวอักษรมักจะมีหัวข้อที่ต้องกล่าวถึง ‘ความสามารถในการอ่าน’ และ ‘ความชัดเจน’ ทั้ง 2 อย่างมีความเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ซึ่งประกอบด้วยหลักการและขั้นเชิงที่จะนำตัวอักษรมาใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ตอบโจทย์การออกแบบสื่อสารนั้น ๆ ทั้ง Legibility และ Readability ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการสื่อสารที่ผู้ใช้งานตัวอักษรจำเป็นต้องมีความเข้าใจ และมีทักษะในการทำทั้งสองประเด็นนั้นให้มีในผลงานออกแบบ (วิสิทธิ์ โพธิ์วัฒน์, 2566)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.2 ความแตกต่างของความสามารถในการอ่าน (Readability) และความชัดเจน (Legibility)

ความสามารถในการอ่าน คือ การจัดเรียงแบบอักษรและคำ เพื่อให้เนื้อหาที่เป็นลายลักษณ์อักษรไหลลื่น อ่านง่าย

ความชัดเจน คือ ความง่ายในการแยกแยะตัวอักษรในการเรียงพิมพ์หรือแบบอักษรจากกัน

ความสามารถในการอ่านเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทั้งผู้เขียนเนื้อหาและผู้ออกแบบ หากความชัดเจนของแบบอักษรชัดเจน แต่นำเสนอเนื้อหาคุณภาพต่ำ ผู้ที่ผ่านมาเห็นบทความจะไม่อ่านบทความนั้น ๆ หากบทความอ่านง่ายและตรงประเด็น แต่กลับไปใช้ตัวอักษรที่อ่านยาก ผู้ที่ผ่านมาเห็นบทความก็ไม่สามารถเข้าใจบทความนั้น ๆ ได้เช่นกัน (Anchor, 2019)

ภาพที่ 2.1 ภาพความแตกต่างของความสามารถในการอ่าน (Readability) และความชัดเจน (Legibility)

POOR COPY. GREAT LEGIBILITY

when youre creating copy... it needs to be good and easy to understand with good gramar and ‘punctuation’!

GREAT COPY. POOR LEGIBILITY

When youre creating meaningful and interesting copy, it should flow well, and be easy to understand. It's also important to proofread your work to ensure correct grammar and punctuation.

ที่มา: <https://anchordigital.com.au/articles/read-between-the-lines-why-legibility-and-readability-is-essential-for-ux>

2.2.3 การออกแบบเนื้อหาเพื่อความสามารถในการอ่าน

วิธีการออกแบบเนื้อหาที่น่าสนใจ

1. ใช้ประโยคและย่อหน้าให้สั้น และตรงประเด็น
2. ใช้ประโยคจากการกำหนดหัวข้อใหญ่ และหัวข้อย่อยอย่างชัดเจน
3. ใช้สัญลักษณ์แสดงหัวข้อย่อย
4. เน้นประเด็นสำคัญในเนื้อความเป็นตัวหนา แต่ไม่เน้นมากเกินไป
5. ทำให้เนื้อหาอ่านต่อการอ่าน
6. ตรวจสอบเครื่องหมายวรรคตอนการสะกด และไวยากรณ์ที่ถูกต้องสมบูรณ์แบบ (วิสิทธิ์ โพธิวัฒน์, 2566)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.4 หลักการจัดวางตัวอักษรเพื่อความชัดเจนและความสามารถในการอ่าน

1. ความชัดเจน (Legibility) ของแบบอักษรไม่เพียงแต่ใช้กับแบบตัวอักษรเท่านั้น แต่รวมถึง ‘คำ’ และ ‘ย่อหน้า’ ซึ่งต้องมีความชัดเจนที่จะอ่านได้ง่ายในสภาวะการอ่านปกติ ดังนั้นผู้ออกแบบควรพึงระลึกอยู่เสมอว่าตัวอักษรที่อ่านไม่ออกแสดงถึงอุปสรรคในการสื่อสาร และตัวอักษรที่ชัดเจนช่วยส่งเสริมการสื่อสาร (วิสิทธิ์ โปธิวัฒน์, 2566)

ปัจจัยที่เอื้อต่อความชัดเจนของแบบอักษร

1) ความสูง (X-Height)

กรณีอักษรละติน ให้พิจารณาความสูงของตัวพิมพ์เล็กตามสัดส่วนตัวพิมพ์ใหญ่ ยิ่งความสูง x สูงเท่าไรแบบอักษรก็จะยิ่งชัดเจนมากขึ้นเท่านั้น โดยทั่วไปแล้วจึงควรหลีกเลี่ยงแบบอักษร ที่มี X-Height ต่ำในการใช้สำหรับแสดงข้อความเนื้อหา ในทางกลับกันหากความสูง x สูงเกินไปก็อาจมีปัญหาอ่านยากเช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงต้องเลือกแบบอักษรปานกลางถึงสูงตามลักษณะเฉพาะของประเภท และเนื้อหาที่กำลังนำเสนอ

ภาพที่ 2.2 ภาพความสูง (x-height)

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

2) ความกว้าง (Character Width)

แบบตัวอักษรที่ง่ายต่อการอ่าน คือ แบบอักษรที่มีความกว้างไม่มาก หรือไม่น้อยเกินไป แบบอักษรประเภทแบบแคบ (Condensed) หรือประเภทแบบขยายกว้าง (Extended) จะไม่ชัดเจนพอสำหรับการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีการกำหนดขนาดอักษรขนาดเล็ก เช่น ข้อความหัวเรื่องย่อ และข้อความที่เป็นเครดิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 ภาพความกว้าง (Character Width)

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

3) น้ำหนัก (Weight)

แบบอักษรน้ำหนักที่เบาและน้ำหนักหนาจะอ่านยากกว่า ดังนั้นควรใช้น้ำหนักระดับกลาง (Regular)

ภาพที่ 2.4 ภาพน้ำหนัก (Weight)

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

4) ภาพพื้นที่ปิดล้อมทั้งหมดหรือบางส่วนภายในตัวอักษร (Counters)

ยิ่ง Counters ของแบบอักษรมีขนาดเล็กเท่าใดก็จะยิ่งอ่านได้ยากขึ้นเท่านั้น จึงต้องพิจารณาเมื่อใช้ตัวอักษรมีน้ำหนักความหนา และหากใช้ตัวอักษรขนาดเล็กลงก็จะยิ่งทำให้อ่านยากขึ้น ดังนั้นจึงควรหลีกเลี่ยงโดยการพิจารณาว่าแบบอักษรใดมีลักษณะ Counters ที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.5 ภาพพื้นที่ปิดล้อมทั้งหมดหรือบางส่วนภายในตัวอักษร (Counters)

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

5) น้ำหนักตัดกันของเส้น (Stroke Contrast)

Contrast ของเส้นอักษร กรณีที่ระดับที่ตัดกันหนาหรือบางมากเกินไป ทำให้ลดความชัดเจนในการอ่านได้ เช่น ลักษณะของแบบอักษร Bodoni และ Didot ซึ่งมีเส้นหนาบางตัดกันสูงมาก หากมีการใช้ในปริมาณมากในรูปแบบสิ่งพิมพ์หรือบนเว็บจะทำให้อ่านยาก

ภาพที่ 2.6 ภาพ Bodoni Font

ABCDEFGHIJKLMN
OPQRSTUVWXYZÀ
ÅÉÎÏØabcdefghijklm
nopqrstuvwxyzàåéîø
&1234567890(\$£.,!?)

ที่มา: <http://www.identifont.com/show?GL>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 ภาพ Didot Font

ABCDEFGHIJKLMN
 OPQRSTUVWXYZÀ
 ÅÉÎÏØÜabcdefghijkl
 mnopqrstuvwxyzàåéïø
 &1234567890(\$£€.,!?)

ที่มา: <https://medium.com/communication-design-fundamentals-spring-2017/didot-research-2f68f879c42f>

6) ลักษณะการออกแบบ (Design Traits)

ลักษณะการออกแบบหรือรูปร่างโดยรวมของแบบอักษร หากมีการใช้ลูกเล่นหรือองค์ประกอบเยอะเกินไป จะลดความชัดเจนในการอ่าน ถึงแม้ว่าแบบอักษรนั้น ๆ อาจเป็นที่ยอมรับสำหรับการใช้การแสดงผลข้อความขนาดสั้น แต่หากต้องใช้กับข้อความที่มีความยาวมากเกินไป จะทำให้เกิดปัญหาในการอ่านได้ ดังนั้นแบบตัวอักษรที่เรียบง่ายจึงเหมาะสมสำหรับการใช้กับข้อความที่มีความยาว (Strizver, 2018)

2. ความสามารถในการอ่าน (Readability) เกี่ยวข้องกับการจัดเรียงประเภท หรือเรียงพิมพ์ (วิสิทธิ์ โพธิวัฒน์, 2566)

ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการอ่าน

1) ขนาดอักษร (Type Size)

เมื่อกำหนดขนาดของข้อความให้มีขนาดเล็กลงเท่าไร ยิ่งมีผลต่อการอ่านที่ยากมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้สูงอายุ เด็กและผู้ที่มีความบกพร่องทางสายตา

ภาพที่ 2.8 ภาพขนาดอักษร (Type Size)

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) แบบตัวอักษร (Type Case)

การใช้ตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ทั้งหมดสำหรับข้อความ (body text) ที่มีความยาวนั้น จะทำให้การอ่านยากมากขึ้น เนื่องจากรูปแบบอักษรไม่มีสูงและต่ำ ซึ่งองค์ประกอบสูงและต่ำมีส่วนช่วยในการจดจำอักขระ ดังนั้นให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่และตัวพิมพ์เล็กจึงมีความจำเป็นมากต่อความสามารถในการอ่านง่าย

ภาพที่ 2.9 ภาพแบบตัวอักษร (Type Case)

<p>A GRASSHOPPER BEGAN TO CHIRRUP IN THE GRASS, AND A LONG THIN DRAGONFLY FLOATED BY ON ITS BROWN GAUZE WINGS. LORD HENRY FELT AS IF HE COULD HEAR BASIL HALLWARD'S HEART</p>	<p>A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.</p>
--	---

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

3) ระยะห่างระหว่างบรรทัด (Leading)

ระยะห่างระหว่างบรรทัดที่แน่นมากเกินไปสามารถส่งผลเสียต่อการอ่าน ในส่วนของขนาดระยะห่างที่ต้องใช้ในการจัดตัวอักษรจะขึ้นอยู่กับขนาด ลักษณะของแบบอักษรและ x-height ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีระยะห่างระหว่างบรรทัดเพียงพอในการที่จะเพิ่มความสามารถในการอ่านให้มากที่สุด ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะต้องกำหนดตัวเลขให้มากกว่าขนาดอักษรมากอย่างน้อย 2-3 Point สำหรับการพิมพ์ และในพื้นที่ที่เล็กกระยะห่างระหว่างแถวจะต้องถูกกำหนดให้มากขึ้น เช่น หน้าจอโทรศัพท์

ภาพที่ 2.10 ภาพระยะห่างระหว่างบรรทัด (Leading)

<p>A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.</p>	<p>A grasshopper began to chirrup in the grass, and a long thin dragonfly floated by on its brown gauze wings. Lord Henry felt as if he could hear Basil Hallward's heart beating, and he wondered what was coming.</p>
---	---

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

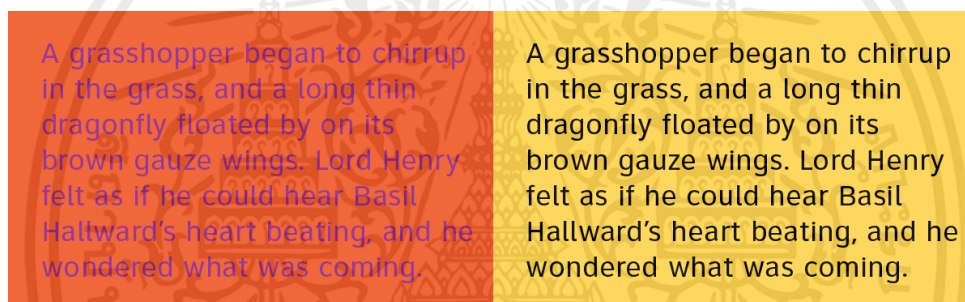
4) ความยาวบรรทัด (Line Length)

ในการจัดเนื้อความ เมื่อความยาวของบรรทัดหรือความกว้างของคอลัมน์สั้นเกินไปอาจทำให้มีคำศัพท์ที่ต้องใช้เครื่องหมายตีลังค้ำจำนวนมาก ซึ่งจะลดความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้ถ้าผู้อ่านอาจเกิดความเหนื่อยล้า และลดความเข้าใจ ในทางกลับกันแถวอักษรที่ยาวมากทำให้เกิดความสับสนเมื่อเปลี่ยนจากจุดสิ้นสุดของบรรทัดหนึ่งไปยังจุดเริ่มต้นของอีกบรรทัดใหม่ ดังนั้น เพื่อให้อ่านง่ายที่สุดให้ยึดความยาวบรรทัดเฉลี่ย ซึ่งโดยปกติจะอยู่ระหว่าง 45 ถึง 70 อักขระ

5) ความคมชัดของสี (Color, or Contrast)

ตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีความคมชัดของสีระหว่างตัวอักษรและพื้นหลังตัดกันเพียงพอ เพื่อไม่ให้อ่านยากเกินไป (Strizver, 2018)

ภาพที่ 2.11 ภาพความคมชัดของสี (Color, or Contrast)

ที่มา: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>

2.3 การพาดหัวข่าวเกินจริง (Clickbait)

การพาดหัวข่าวเกินจริง หรือ Clickbait คือ การใช้คำหรือรูปภาพพาดหัว เพื่อสร้างแรงจูงใจต่อผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตทั่วไปให้เกิดความสงสัยใคร่รู้ แล้วคลิกเข้าไปอ่านข่าวนั้น ๆ ทั้งที่เนื้อหาข่าวไม่ได้มีเนื้อหาตามที่พาดหัวไว้ (เลิศสุตวิชัย, 2560) ดังนั้นภาษาของ Clickbait จึงเต็มไปด้วยการใส่อารมณ์มากกว่าข้อเท็จจริง ตัวอย่างของคำพาดหัวที่เว็บ Clickbait ใช้บ่อยคือ คุณต้องไม่เชื่อแน่... เพียงแค่ทำสิ่งนี้คุณก็จะ... นี่คือนี่ที่เขาทำ... ติ้ง! อึ้ง! หรือในบางเว็บไซต์ที่ใช้หลักการหารายได้แบบมั่งง่ายก็จะทำการผลิตข่าวปลอมขึ้นมา (Sanook, 2562) นอกจากนี้ Clickbait ยังปรากฏได้หลายรูปแบบ ยกตัวอย่างเช่น โพสต์ บล็อกโฆษณาแบนเนอร์ หรือ บนโฆษณาแบบ SERP (Digimusketeers, 2564)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การอ่านจับใจความ

2.4.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อค้นหาสาระของข้อความ หรือเรื่องราวต่าง ๆ ว่า ข้อความหรือเรื่องราวนั้นเกี่ยวกับอะไร มีเหตุการณ์สำคัญอะไรบ้าง การอ่านจับใจความสำคัญถือเป็นวิธีการที่ช่วยให้ผู้อ่านสามารถแยกส่วนประกอบอื่น ๆ หรือที่เรียกว่า พลความ ของเรื่องได้ (ครูบ้านนอก.คอม, 2565)

2.4.2 ส่วนประกอบของงานเขียน

1) ใจความสำคัญ คือ แก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่น ๆ ในแต่ละย่อหน้า ซึ่งมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียวหรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ลักษณะของใจความสำคัญ

1. เป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่น ๆ ในตอนนั้น ๆ ได้หมด
2. ย่อหน้าหนึ่งหนึ่ง ๆ ส่วนมากจะมีเพียงประการเดียว
3. ส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจจะเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้
4. ส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

2) พลความหรือส่วนขยายใจความ หมายถึง ประโยคที่ช่วยขยายเนื้อความของใจความสำคัญ เพื่อสนับสนุนหรือแสดงตัวอย่าง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจมากขึ้น ซึ่งในแต่ละย่อหน้าอาจมีพลความอยู่หลายประโยคก็ได้ ลักษณะของพลความ มักเป็นการอธิบาย การยกตัวอย่าง การเปรียบเทียบ หรือการให้เหตุผล

2.4.3 จุดมุ่งหมายของการจับใจความสำคัญ

- 1) สามารถบอกรายละเอียดของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างชัดเจน
- 2) สามารถปฏิบัติตามคำสั่งและคำแนะนำได้
- 3) เพื่อฝึกการอ่านเร็ว และสามารถตอบคำถามได้ถูกต้อง
- 4) สามารถสรุปหรือย่อเรื่องที่อ่านได้
- 5) อ่านแล้วสามารถคาดการณ์ และหาความจริง แสดงข้อคิดเห็นได้

2.4.4 หลักการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านงานเขียนอย่างละเอียด เพื่อพิจารณาหาข้อเท็จจริงที่น่าเสนอ รวมถึงพรรณนา ข้อคิดเห็น อารมณ์ น้ำเสียงของผู้เขียนที่มีต่อเรื่องที่น่าเสนอ และในกรณีที่ข้อความที่อ่านมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความยาวเป็นย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้า ผู้อ่านสามารถพิจารณาข้อความสำคัญโดยมีหลักการอ่านจับใจความสำคัญดังต่อไปนี้ (ครูบ้านนอก.คอม, 2565)

1. พิจารณาจากชื่อเรื่อง แล้วอ่านย่อหน้าแรกและย่อหน้าสุดท้าย ซึ่งจะช่วยให้ทราบวาทความนี้เสนอเรื่องอะไรอย่างกว้างๆ
2. พิจารณาหาใจความสำคัญไปที่ละย่อหน้า ซึ่งส่วนใหญ่ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าอาจปรากฏอยู่ในตำแหน่งต้น ตำแหน่งกลาง หรือตำแหน่งท้ายของย่อหน้า
3. พยายามพิจารณาตัดรายละเอียดปลีกย่อย เช่น คำอธิบาย ตัวอย่าง การให้เหตุผลเพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงเครื่องสนับสนุนความคิดหลักของเรื่อง
4. เมื่ออ่านจบ ควรทบทวนหรือตั้งคำถาม ถมตนเองว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไรและพยายามตอบให้ได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ด้วยวิธีใด จากนั้นจึงบันทึกใจความสำคัญไว้เพื่อศึกษาเพิ่มเติมต่อไป

2.4.5 ตำแหน่งของใจความสำคัญ

ประโยคใจความสำคัญปรากฏได้ 4 ตำแหน่ง คือ

1) ตำแหน่งต้นย่อหน้า

เป็นจุดที่พบใจความสำคัญของเรื่องมากที่สุด คือ ประโยคใจความสำคัญ + ข้อความขยาย สังเกตได้ว่าข้อความที่ตามมาเมื่อข้อความขยายคำสำคัญในประโยคใจความสำคัญ และมีคำเชื่อมหน้าข้อความขยาย คำว่า เพราะ เช่น ได้แก่ ประการที่หนึ่ง

ตัวอย่างเช่น

คนไม่อ่านหนังสือ คือ คนถอยหลังอยู่ในสังคม เพราะทุกวันนี้โลกเจริญขึ้นอย่างไม่หยุดหย่อนมีเหตุการณ์ใหม่ ๆ ปรากฏสืบเนื่องกันอย่างไม่ขาดสาย ทุกคนที่หวังความก้าวหน้า จึงต้องตามเรื่องเหล่านี้ด้วยการอ่านอย่างมิหยุดยั้ง มิฉะนั้นเขาจะได้นามว่า เป็นผู้ถอยหลัง

2. ตำแหน่งท้ายย่อหน้า

โดยผู้เขียนจะบอกรายละเอียด หรือประเด็นย่อยมาก่อนแล้วสรุปด้วยประโยคที่เก็บประเด็นสำคัญไว้ภายหลัง ข้อความขยาย + ประโยคใจความสำคัญ สังเกตได้ว่าประโยคใจความสำคัญจะมีคำเชื่อม "จึง" เป็นประโยคตบท้ายข้อความ

ตัวอย่างเช่น

ยังมีนักเรียนธรรมดาของเราเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่เข้าใจความหมายของคำว่า ทานดี จึงทำให้คิดเขาไปว่า ทานกับบุญนั้นเป็นคนละอย่าง ความเข้าใจอันนี้ทำให้เราพูดติดปากกันไปว่า "ทำบุญแล้วให้ทาน" ดูประหนึ่งว่าทำบุญกับให้ทานไม่ได้เป็นของคู่กัน หรือต่างกันอย่าง บัญหรือทานก็เป็นอันเดียวกันทานเป็นวิธีการทำบุญอย่างหนึ่งนั่นเอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ตำแหน่งทั้งต้นและท้ายย่อหน้า

ประโยคใจความสำคัญ + ข้อความขยาย + ประโยคใจความสำคัญ สังเกตได้ว่า ประโยคใจความสำคัญต้นย่อหน้ากับประโยคใจความสำคัญท้ายย่อหน้ามีเนื้อความตรงกัน

ตัวอย่างเช่น

ลักษณะอาหารเจมีความเคร่งครัดในเรื่องการปรุงมากกว่าอาหารมังสวิรัต เครื่องเทศเครื่องปรุงหลายชนิดถูกห้ามนำมาใช้ในการทำอาหารเจ เพราะมีความเชื่อว่าจะไปกระตุ้นอารมณ์ ในขณะที่อาหารมังสวิรัตนั้นเพียงห้ามนำรับประทานอาหารจำพวกเนื้อสัตว์เท่านั้น อาหารมังสวิรัตจึงมีความเข้มงวดน้อยกว่าอาหารเจ

4. ตำแหน่งกลางย่อหน้า

ข้อความเกริ่นนำ ซึ่งมีเนื้อความอ้างถึงสิ่งที่มีผู้กล่าวไว้ในลักษณะที่เข้าใจผิด + ประโยคใจความสำคัญ ซึ่งมีเนื้อความแย้งข้อความเกริ่นนำ + ข้อความขยาย มีเนื้อความขยายประโยคใจความสำคัญ

ตัวอย่างเช่น

โดยทั่วไปผักที่ขายตามท้องตลาดส่วนใหญ่เกษตรกรมักใช้สารกำจัดศัตรูพืช หากไม่มีความรอบคอบในการใช้ จะทำให้เกิดสารตกค้าง ทำให้มีปัญหาต่อสุขภาพ ฉะนั้นเมื่อซื้อผักไปรับประทานจึงควรล้างผักด้วยน้ำหลาย ๆ ครั้ง เพราะจะช่วยกำจัดสารตกค้างไปได้บ้าง บางคนอาจแช่ผักโดยใช้น้ำผสมโซเดียมไบคาร์บอเนตก็ได้ แต่อาจทำให้วิตามินลดลง

5. ไม่ปรากฏในตำแหน่งใด

ในกรณีนี้ผู้อ่านต้องจับใจความด้วยตัวเอง

ตัวอย่างเช่น

“การเดิน การว่ายน้ำ การฝึกโยคะ การออกกำลังกายด้วยอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนการหายใจลึก ๆ ล้วนมีส่วนทำให้สุขภาพแข็งแรง” ในที่นี้ใจความสำคัญ คือ การทำให้สุขภาพแข็งแรงทำได้หลายวิธี (ครูบ้านนอก.คอม, 2565)

2.4.6 ทุกเรื่องควรรู้เกี่ยวกับการแก้ปัญหาด้วย 5W1H

5W1H คือ ตัวอักษรตัวแรกของคำภาษาอังกฤษ 6 คำ ประกอบด้วย Who, What, When, Where, Why และ How วิธีการนี้เป็นชุดคำถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่จำเป็นในการจัดทำรายงานสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อระบุปัญหาและอธิบายออกมาอย่างแม่นยำและครบถ้วน (Galiana, 2019), (Humanperf, 2018)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ข้อดีของ 5W1H

- 1) ความง่ายในการใช้งาน : กระบวนการวิเคราะห์ปัญหาด้วย 5W1H มีความง่ายมาก ผู้คนสามารถเข้าใจแนวทางตามที่ได้เห็นได้ชัดตามคำศัพท์และคำจำกัดความและตั้งคำถามเพื่อหาคำตอบ
- 2) มีความอเนกประสงค์ : สามารถใช้แนวทางนี้เพื่อแก้ไขปัญหาทุกประเภทเนื่องจากคำถามสามารถปรับแต่งได้ตามสถานการณ์
- 3) ช่วยในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ : สามารถถามคำถามเพื่อใช้การวิเคราะห์ปัญหา และได้มุมมองจากทุกมิติ

2. การใช้งาน 5W1H

- 1) อธิบายสถานการณ์เบื้องต้น : ใคร (Who), อะไร (What), ที่ไหน (Where)
- 2) กำหนดปัจจัยสำคัญและจัดลำดับความสำคัญ : เมื่อไหร่ (When), ทำไม (Why)
- 3) เสนอวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมและมีประสิทธิผล : อย่างไร (How)

2.5 ทักษะการอ่านเพื่อจับใจความ

2.5.1 การอ่านแบบ Skimming Reading

การอ่านแบบ Skimming Reading เป็นวิธีการอ่าน โดยอ่านเนื้อหาทั้งหมดแบบคร่าว ๆ เพื่อค้นหาใจความสำคัญ (Main Ideas) หรือประเด็นของบทความนั้นว่าเกี่ยวกับอะไร ซึ่งสามารถเป็นได้ทั้งการอ่านแค่สองสามประโยคแรกแล้วข้ามบรรทัด หรืออ่านเฉพาะประโยคและวลีสำคัญ ประกอบกับกวาดสายตาดูบริบทหรือเนื้อหารวม ๆ (SI-ENGLISH, 2560)

ประโยชน์ของการอ่านแบบ Skimming Reading

- 1) เมื่อต้องการหาประเด็นหรือใจความสำคัญของเรื่อง
- 2) เมื่อต้องการคำตอบที่เกี่ยวกับ วัตถุประสงค์หลักหรือเจตนาของผู้เขียน
- 3) เมื่อต้องการทราบเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึก หรือทัศนคติของผู้เขียน (Attitude)
- 4) เมื่อต้องการค้นหาการตีความ หรือความหมายโดยนัยบางอย่างที่ซ่อนอยู่ในบทความ
- 5) เมื่อต้องการหาข้อความเสริม การขยายความ (Further Application Ideas) อันได้แก่ข้อความหรือประโยคที่นำมาเสริมหรือสนับสนุนใจความหลักของเรื่อง (SI-ENGLISH, 2560)

ข้อเสียของการอ่านแบบ Skimming Reading

การอ่านแบบผ่าน ๆ ทำให้ขาดความสามารถการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Analysis) ความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) และประสาทสัมผัสการรับรู้ (Sense of Touch) (Wolf, 2018) ทั้งยังทำให้การให้เวลา (Allocate Time) กับการอ่านน้อยลง จนกระทั่งเวลาที่เหลือไม่พอให้สมองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประมวลผลแบบการอ่านแบบจดจ่อ (Deep Reading) ผู้อ่านจึงมีเวลาไม่มากพอจะจับสังเกตความซับซ้อน หรือมีเวลาไม่มากพอในการทำความเข้าใจความรู้สึกของคนอื่น (เช่น ตัวละครในหนังสือ) และมีเวลาไม่มากพอจะสร้างความคิดของตนเองขึ้นมาในระหว่างการอ่าน ซึ่งการอ่านแบบนี้กลายเป็นชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) ของการอ่านยุคใหม่ที่มีการนำเสนอผ่านสื่อโซเชียลมีเดียเยอะยิ่งขึ้น พบว่าคนที่คุ้นกับการอ่านผ่านหน้าจอก็จะอ่านด้วยรูปแบบที่เป็นตัวเอฟ (F) หรือไม้ก่ตัวซี (Z) เช่น ถ้าอ่านเป็นตัวเอฟจะเป็นการลากสายตาจากบนลงล่าง โดยกวาดตาจากซ้ายไปขวาเป็นระยะ ๆ แต่ไม่ได้อ่านทุกบรรทัด ในขณะที่การอ่านแบบตัวซี คือ การอ่านแบบสลับฟันปลา (Zigzag) เป็นการกวาดตาไปทั่ว ๆ ซึ่งไม่ได้อ่านทุกคำทุกบรรทัด (โตมร ศุขปรีชา, 2561)

2.5.2 การอ่านแบบ Scanning Reading

วิธีการอ่านแบบ Scanning คือการกวาดสายตาด้วยความเร็วสูง เพื่อค้นหาข้อมูลเฉพาะ (Specific Details) เช่น ตัวเลข วันที่ สถานที่ ศัพท์เฉพาะ หรือชื่อคน ค้นหาข้อมูลอ้างอิงต่าง ๆ ว่าอยู่ตรงส่วนไหน การหาโครงสร้างเชิงเหตุผล (Logical Structure) และการหาความหมายตามบริบท (Contextual Meaning) โดยไม่ต้องอ่านข้อความหรือประโยคทั้งบรรทัด เพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาทั้งหมด ดังนั้นการอ่านแบบ Scanning Reading จึงแตกต่างจากการอ่านแบบ Skimming Reading ในด้านการให้ความสำคัญการหาข้อมูลเฉพาะ โดยสามารถใช้วิธีนี้ได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มอ่านบทความ (SI-ENGLISH, 2560)

ประโยชน์ของการอ่านแบบ Scanning Reading

การสแกนบทความจะช่วยให้เข้าใจประเด็นหลักของบทความก่อนที่จะเจาะลึกเนื้อหาในบทความ วิธีนี้จะช่วยให้อ่านบทความนี้อย่างมีวิจารณญาณและพัฒนาคำถามได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้ตัดสินใจได้ว่ามีแนวคิดหรือคำศัพท์ที่ไม่คุ้นเคยที่ต้องศึกษาก่อนที่จะอ่านบทความนี้หรือไม่ (Thompson, 2018)

ข้อเสียของการอ่านแบบ Scanning Reading

ถึงอย่างนั้น การอ่านแบบสแกนไม่ใช่สิ่งทดแทนการอ่าน และการที่เลือกเพียงการอ่านแบบสแกนอย่างเดียวอาจจบลงด้วยปัญหาด้านความเข้าใจที่ หากเข้าใจผิดเพียงเล็กน้อยก็สามารถเปลี่ยนความหมายของข้อความได้เป็นอย่างมาก บางครั้งการสแกนยังสามารถสร้างความคิดอุปทานบางอย่างที่อาจไม่ถูกต้องได้ ตัวอย่างเช่น ผู้อ่านคิดว่าบทความเกี่ยวกับการต่อต้านกฎหมาย แต่กลับกลายเป็นว่าบทความกล่าวถึงข้อดีและข้อเสียของกฎหมาย (Thompson, 2018)

2.5.3 การอ่านแบบ Deep Reading

การอ่านแบบ Deep Reading หรืออาจเรียกได้อีกแบบว่า การอ่านอะไรให้ช้าลงกว่าปกติ (Slow Reading) เป็นการอ่านโดยใช้เวลาอยู่กับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีความตั้งใจ ใส่ใจกับสิ่งที่อ่าน เพื่อให้เข้าถึงสิ่งที่อ่านหรือเนื้อหานั้นได้อย่างลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เป็นการบังคับให้ตัวเองได้พัฒนาทักษะการมีสมาธิจดจ่อ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับสิ่ง ๆ หนึ่ง โดยมีสติรับรู้เต็มที่ ไม่วอกแวกกับสิ่งอื่น ตรงกันข้ามกับการอ่านแบบ Skimming Reading (Johjai, 2562)

การอ่านเชิงลึกเป็นกระบวนการที่ใช้งานอยู่ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและตั้งใจ ซึ่งดำเนินการเพื่อเพิ่มความเข้าใจและความเพลิดเพลินในข้อความ ตรงกันข้ามกับการอ่านแบบอ่านผ่าน ๆ หรือการอ่านแบบผิวเผิน เรียกอีกอย่างว่าการอ่านซ้ำ

ประโยชน์ของการอ่านแบบเชิงลึก (Wolf, 2018)

- 1) ผู้อ่านได้ความสามารถการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Analysis)
- 2) ผู้อ่านมีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
- 3) ผู้อ่านมีความเห็นอกเห็นใจ (Empathy)
- 4) ผู้อ่านมีประสาทสัมผัสการรับรู้ (Sense of Touch)
- 5) ผู้อ่านมีการใช้เหตุผลเพื่อวิเคราะห์ (Internalized Knowledge)

2.6 การอ่านผ่านหน้าจอให้ผลลัพธ์ที่ต่างกับการอ่านผ่านหนังสือเล่ม

จากงานวิจัย Anne Mangen นักวิจัยผู้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการอ่านหนังสือด้วยระบบดิจิทัล จาก Stavanger University ประเทศนอร์เวย์ กล่าวว่า นักอ่านที่อ่านหนังสือเป็นรูปเล่มแบบดั้งเดิม จะมีประสิทธิภาพในการอ่านที่สูงกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการเรียงลำดับของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในหนังสือสังเกตได้จาก เมื่อให้นักอ่านกลุ่มตัวอย่าง ลองเรียงลำดับเหตุการณ์ 14 ครั้ง ที่เกิดขึ้นในเรื่องสั้นที่อ่าน นักอ่านที่อ่านหนังสือเป็นรูปเล่ม สามารถร้อยเรียงเรื่องราวได้อย่างแม่นยำ ขณะที่นักอ่านอีกกลุ่มกลับไม่สามารถทำได้ (Stole, Mangen, Schwippert, 2020)

2.6.1 สิ่ง que เข้ามาขัดขวางระหว่างการอ่านผ่านหน้าจอ

Jenae Cohn ได้ตีพิมพ์หนังสือ Skim, Dive, Surface เกี่ยวกับการอ่านผ่านดิจิทัล (Cohn, 2021) กล่าวว่า ปัญหาที่ใหญ่ที่สุดอาจไม่ได้มาจากคำที่ปรากฏบนหน้าจอดิจิทัล แต่มาจากสิ่งอื่นที่เข้ามาขัดขวางการอ่าน ทำให้ในระหว่างที่ผู้อ่านกำลังมีสมาธิจดจ่อกับการอ่านนั้นถูกขัดจังหวะซ้ำ ๆ ได้แก่ เสียงแจ้งเตือน โฆษณาป๊อปอัพ และการอัปเดตแอปพลิเคชัน (Hurt, 2021)

2.7 เทคนิคช่วยให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Pomodoro Technique คือ เทคนิคการจัดการเวลาถูกคิดค้นโดย ฟรานเชสโก ซิริลโล (Francesco Cirillo) ชาวอิตาลี ซึ่งคำว่า Pomodoro มาจากมาจากคำว่า มะเขือเทศ ในภาษาอิตาลี มะเขือเทศนั้นมีรูปร่างคล้ายคลึงกับรูปทรงของนาฬิกาจับเวลาของ Francesco จึงทำให้เกิดเทคนิคชื่อนี้ขึ้นมา (Klinipat, 2561)

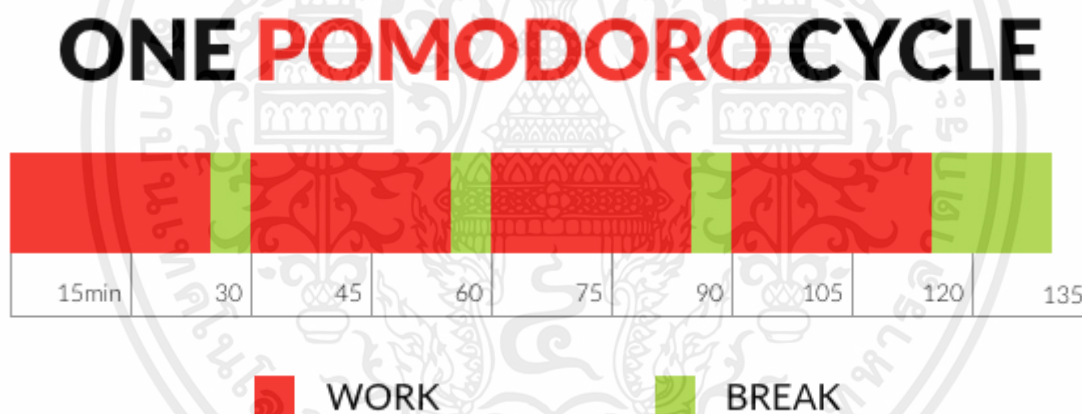
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดย Pomodoro ออกแบบมาจากหลักการทำงานของสมอง ที่จะมีสมาธิกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ไม่นาน และช่วยด้วยหลักการที่ว่า ถ้าได้พักสมองแล้วกลับมาทำงานต่อ จะทำให้ทำงานดีขึ้น (KrishDP, 2560)

2.7.1 วิธีการใช้เทคนิค Pomodoro

- 1) วางแผนเลือกหรือตั้งรายการสิ่งที่ต้องการทำให้เสร็จ
- 2) ตั้ง Pomodoro timer โดย 1 หน่วย pomodoro = 25 นาที
- 3) เริ่มการทำงานตามรายการที่ตั้งไว้ในข้อ 1 อย่างตั้งใจ โดยระหว่างนี้ให้ละทิ้งสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ และไม่ควรทำ Multitasking หรือทำหลายงานพร้อม ๆ กัน
- 4) เมื่อครบ 1 pomodoro (25 นาที) ให้พักสั้น ๆ ประมาณ 5 นาที เพื่อพักผ่อนคลาย หายใจ เล่นมือถือ ฯลฯ
- 5) พอทำงานครบ 4 ครั้ง (หรือ 4 pomodoro) ให้พักเบรกยาวประมาณ 15 – 30 นาที
- 6) วนการทำงานแบบนี้ไปเรื่อย ๆ จนเสร็จ

ภาพที่ 2.12 ภาพการตั้ง Pomodoro timer

ที่มา: https://miro.medium.com/v2/resize:fit:640/format:webp/0*V4Q-LQnTOLhUyIPo.png

ทั้งนี้ทั้งนั้น Pomodoro Technique เป็นเทคนิคอย่างหนึ่งที่เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานได้อย่างน่าเหลือเชื่อ เป็นเทคนิคที่สามารถป้องกัน Office Syndrome หรือการนั่งติดหน้าจอจนเกินไป แต่ก็ไม่ได้เหมาะสำหรับทุกคนเสมอไป ควรลองใช้เทคนิคต่าง ๆ แล้วหาเทคนิคการทำงานที่ดีที่สุดสำหรับการทำงานของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Klinpipat, 2561)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การรวบรวมข้อมูล

3.1 วัตถุประสงค์ของการออกแบบนิทรรศการ

นิทรรศการนี้มีจุดประสงค์เพื่อทดสอบพฤติกรรมกรรมการอ่านและเสริมสร้างประสบการณ์แก่ผู้เข้าชมให้เห็นผลเสียจากการอ่านไม่จบ และเพื่อให้ความสำคัญกับการอ่านเนื้อหาที่ครบถ้วน ถูกต้อง รวมถึงปัญหาอื่นที่ส่งผลกระทบต่อสมาธิในการอ่าน โดยจัดทำเป็นนิทรรศการเคลื่อนที่เพื่อให้ผู้เข้าชมได้รับประสบการณ์โดยตรงด้วยตนเอง

3.2 กลุ่มเป้าหมาย

วัยเรียนถึงวัยทำงานอายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 25 ปี มีความสนใจในการอ่านข่าวสาร บทความ เรื่องสั้น และมีพฤติกรรมการอ่านไม่จบ รวมถึงไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ได้

3.3 วิธีการเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บข้อมูลอาศัยวิธีการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในแง่มุมมองของการออกแบบเพื่อการอ่าน การอ่านผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และปัญหาที่ทำให้เกิดการเข้าใจผิดในการอ่าน การทำแบบสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายในการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่าน ความสนใจ และแนวทางในการออกแบบ

3.3.1 แบบสอบถามเชิงปริมาณ

วัตถุประสงค์เพื่อเก็บสถิติเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน ความรู้สึก และหัวข้อเนื้อหาที่กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในการอ่าน โดยข้อมูลที่ได้นำมาปรับใช้กับการวิจัย ถูกแบ่งหมวดหมู่ออกเป็น 6 หมวดหมู่ ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการอ่านของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 3 มุมมอง ความรู้สึกเมื่อเจอเนื้อหาที่ไม่ตรงกับพาดหัว
- ส่วนที่ 4 การอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ
- ส่วนที่ 5 การใช้ภาพประกอบบทความ
- ส่วนที่ 6 การจัดวางเลย์เอาต์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4 ขอบเขตของเนื้อหา

ขอบเขตของเนื้อหาเน้นไปที่การวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่าน และความสนใจที่มีต่อหัวข้อที่อ่านของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงปัญหาต่าง ๆ ที่นำไปสู่การอ่านไม่จบ เช่น ปัญหาการอ่านจับใจความ การอ่านข้าม และการพาดหัวแบบคลิกเบต เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบประสบการณ์ภายในนิตรรศการ

สื่อประชาสัมพันธ์ใช้ภาพวาดที่วาดขึ้นเอง การจัดวางเลย์เอาท์ และการสร้างองค์ประกอบกราฟิก เพื่อให้ภาพรวมงานไปในทิศทางเดียวกันผ่านโปรแกรม Ai, Id, Figma

การผลิตชิ้นงานในส่วนของบอร์ดนิตรรศการได้มีการออกแบบขนาด และภาพรวมเพื่อส่งต่อให้พ่อในกระบวนการผลิต ชิ้นงานสื่อสิ่งพิมพ์ใช้เทคนิคพับแบบแอกคอร์ดเตียน และการเข้าเล่มด้วยเทคนิคเย็บมุงหลังคา กระบวนการผลิตได้มีการติดต่อกับโรงพิมพ์ ชัดเจน Digital Print และ Onejancopy

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามสำรวจพฤติกรรมและความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย คือวัยเรียนถึงวัยทำงานที่มีต่อการอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัด ได้รวบรวมเอาเหตุผล ความคิดเห็น และพฤติกรรมการอ่านจากกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่ช่วงอายุต่ำกว่า 18–26 ปี โดยไม่จำกัดเพศ รวมจำนวนทั้งสิ้น 84 คน สรุปข้อมูลดังนี้

4.1 การวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่าน

แผนภูมิที่ 4.1 เรื่องพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย

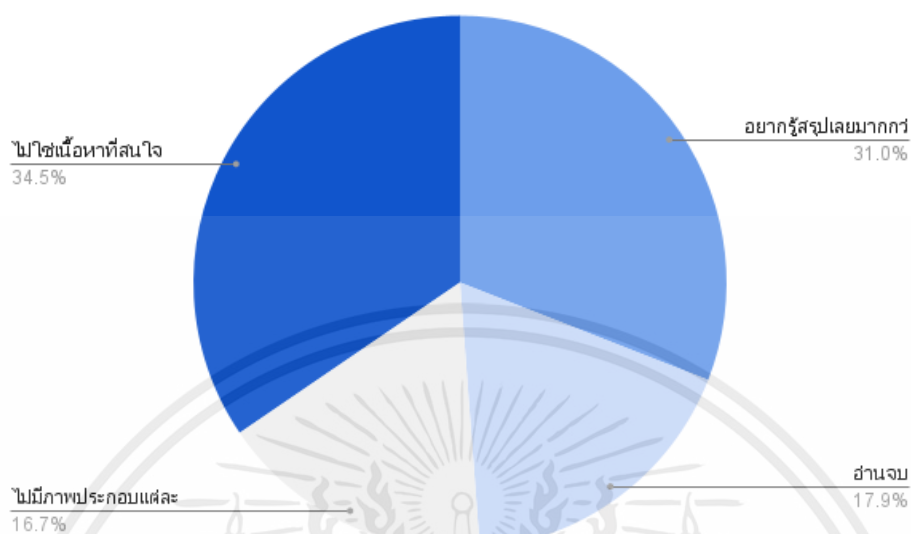

ผลจากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านข้าม (Skimming Reading) โดยการให้กลุ่มเป้าหมายอ่านสูตรการทำไข่ตุ๋นนุ่มละมุน พร้อมเสิร์ฟใน 3 ขั้นตอน ประกอบด้วยพาดหัว วัตถุประสงค์ วิธีทำ และเคล็ดลับพบว่า ร้อยละ 48.8 อ่านผ่าน ๆ ทั้งหมด ร้อยละ 13.1 อ่านทั้งหมด ร้อยละ 11.9 อ่านแค่พาดหัว และส่วนที่เหลือ ร้อยละ 26.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 สาเหตุของการอ่านไม่จบ

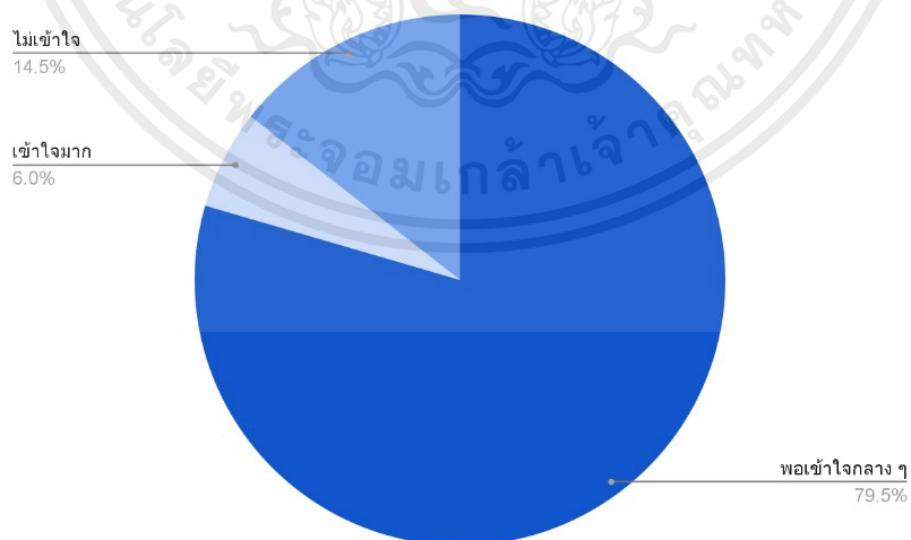
แผนภูมิที่ 4.2 เรื่องสาเหตุการอ่านไม่จบ

จากแบบสอบถามสาเหตุการอ่านแบบ Skimming Reading ของกลุ่มเป้าหมาย พบว่าถ้าไม่ใช่เนื้อหาที่สนใจก็จะไม่สนใจอ่านร้อยละ 34.5 อ่านสรุปร้อยละ 31 อ่านจบทั้งหมดร้อยละ 17.9 และไม่มีภาพประกอบแต่ละขั้นตอนจึงไม่อ่านเนื้อหาจนจบร้อยละ 16.7

4.3 ความเข้าใจจากการอ่านแบบผ่าน ๆ

แผนภูมิที่ 4.3 เรื่องความเข้าใจต่อเนื้อหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากแบบสอบถามเรื่องสาเหตุการอ่านไม่จบ ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามถึงความเข้าใจที่เกิดขึ้นจากการอ่านแบบผ่าน ๆ พบว่าพอเข้าใจเนื้อหากลาง ๆ ร้อยละ 79.5 ไม่เข้าใจเนื้อหาเลยร้อยละ 14.5 และเข้าใจเนื้อหาได้ดีร้อยละ 6

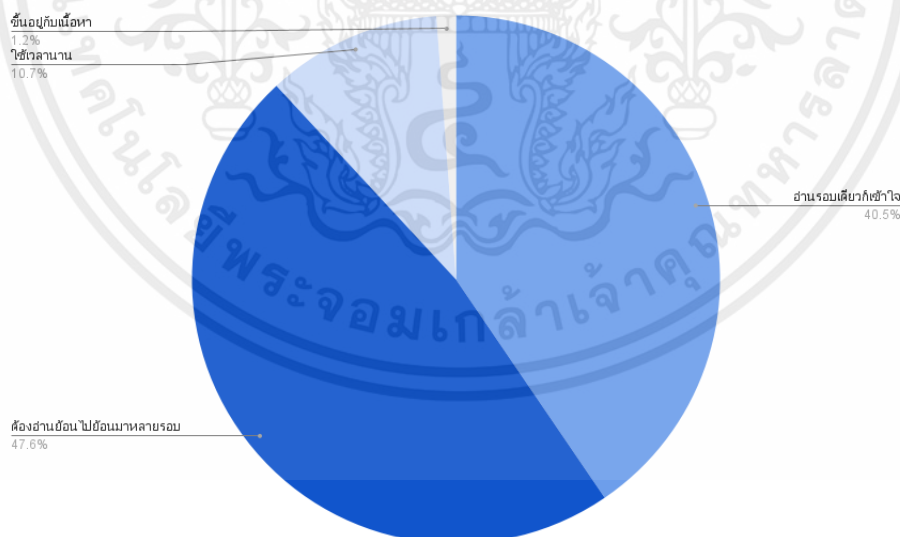
4.4 ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการเจอเนื้อหาข่าวที่ไม่ตรงกับการพาดหัวข่าว

แบบสอบถามส่วนนี้เปิดโอกาสให้ผู้ทำแบบสอบถามได้มีส่วนร่วมในการเปิดเผยมุมมอง และทัศนคติของตนเองที่มีต่อการพาดหัวข่าวเกินจริง (Clickbait) ซึ่งสรุปได้ว่าผู้ทำแบบสอบถามรู้สึกเสียเวลา และรู้สึกเหมือนถูกหลอกให้เข้ามาอ่านเนื้อหา แต่กลับไม่ได้ข้อมูลแบบที่คิดไว้ ในมุมมองที่มีต่อสื่อที่กระทำการเขียนข่าวแบบคลิกเบต การกระทำเช่นนี้ทำให้สื่ออื่น ๆ ดูไม่มีจรรยาบรรณต่อผู้บริโภคข่าวสาร จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้มีคนทำเพจข่าวยื่นมา

เพจข่าวยื่น เป็นเพจที่สะท้อนอารมณ์หงุดหงิดของคนเสพสื่อออนไลน์ โดยทางตัวเพจได้สรุปเนื้อหาและประเด็นสำคัญของข่าวที่มีการพาดหัวแบบล่อให้คลิก ออกมาในลักษณะที่สั้น กระชับและเข้าใจในไม่กี่บรรทัด ทำให้ผู้ที่เสพสื่อออนไลน์ไม่ต้องเสียเวลาและหงุดหงิดไปกับการพาดหัวล่อให้คลิก (Today, 2558)

4.5 ระยะเวลาในการทำความเข้าใจต่อการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ

แผนภูมิที่ 4.4 เรื่องระยะเวลาในการทำความเข้าใจต่อการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์

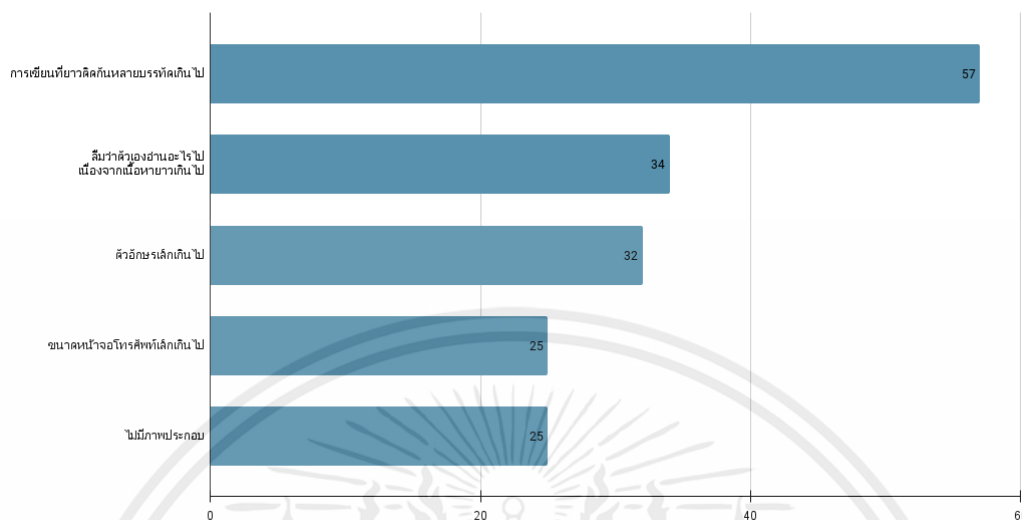

จากแบบสอบถามเรื่องระยะเวลาในการทำความเข้าใจต่อการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ พบว่าต้องอ่านย้อนไปย้อนมากกว่าจะเข้าใจเนื้อหา ร้อยละ 47.6 อ่านรอบเดียวก็เข้าใจร้อยละ 40.5 ใช้เวลานานกว่าจะเข้าใจเนื้อหาทั้งหมดร้อยละ 10.7 และขึ้นอยู่กับความยากของเนื้อหาว่าต้องทำความเข้าใจนานหรือไม่ ร้อยละ 1.2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 เหตุผลที่ใช้เวลาทำความเข้าใจนานเวลาอ่านผ่านโทรศัพท์มือถือ

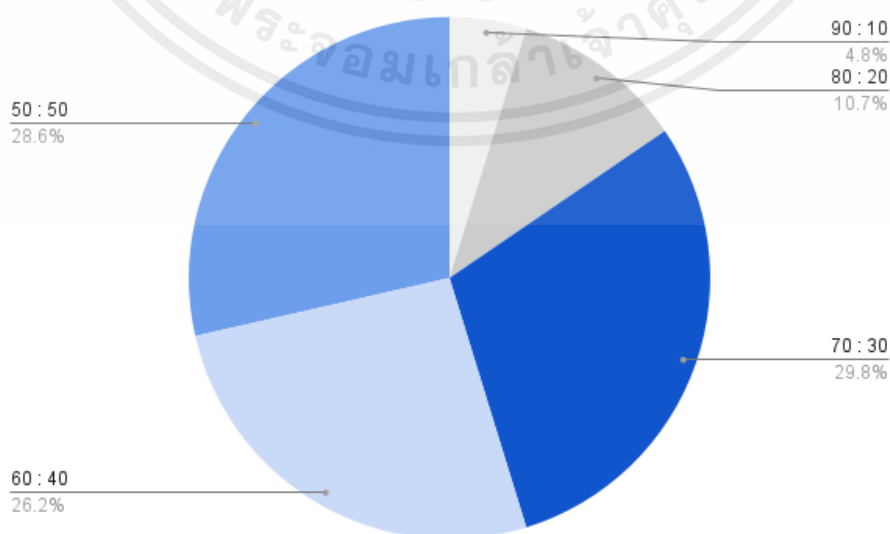
แผนภูมิที่ 4.5 เรื่องเหตุผลที่ใช้เวลาทำความเข้าใจนานเวลาอ่านผ่านโทรศัพท์

จากแบบสอบถามเรื่องระยะเวลาในการทำความเข้าใจต่อการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือ ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามถึงเหตุผลที่ใช้เวลาทำความเข้าใจนานต่อ โดยจัดทำเป็นคำตอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Question) เพื่อหาแบบแผนที่คล้ายคลึงกันในทัศนคติของแต่ละบุคคล เรียงลำดับจากผลของแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ การเขียนที่ยาวติดกันหลายบรรทัดเกินไปร้อยละ 67.9 สืบว่าตัวเองอ่านอะไรไป เนื่องจากเนื้อหายาวมีความยาวเกินไปร้อยละ 40.5 ร้อยละ 38.1 ตัวอักษรเล็กเกินไป และขนาดหน้าจอดีโทรศัพท์เล็กเกินไป และไม่มีภาพประกอบร้อยละ 29.8

4.7 สัดส่วนภาพประกอบต่อบทความที่ทำให้อ่านจนจบ

แผนภูมิที่ 4.6 เรื่องสัดส่วนภาพประกอบต่อบทความควรเป็นเท่าไร ถึงจะอยากอ่านจนจบ

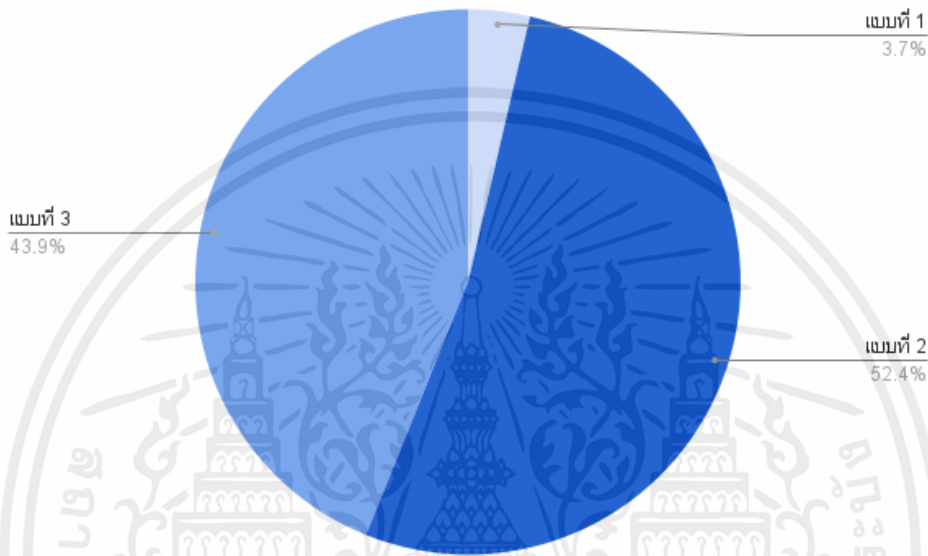

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

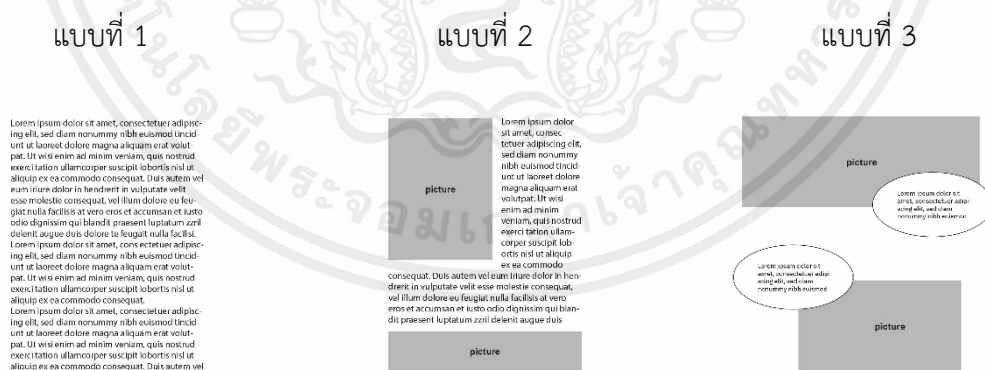
จากแบบสอบถามเรื่องสัดส่วนภาพประกอบต่อบทความที่ทำให้อ่านจนจบ พบว่าควรเป็นสัดส่วน 70 : 30 ร้อยละ 29.8 ควรเป็นสัดส่วน 50 : 50 ร้อยละ 28.6 ควรเป็นสัดส่วน 60 : 40 ร้อยละ 26.2 ควรเป็นสัดส่วน 80 : 20 ร้อยละ 10.7 และควรเป็นสัดส่วน 90 : 10 ร้อยละ 4.8

4.8 การวางตัวหนังสือที่ทำให้อยากอ่านมากที่สุด

แผนภูมิที่ 4.7 เรื่องการวางตัวหนังสือแบบไหนที่ทำให้คุณอยากอ่านมากที่สุด

จากแบบสอบถามเรื่องการวางตัวหนังสือที่ทำให้อยากอ่านมากที่สุด พบว่าเลือกแบบที่ 2 ร้อยละ 52.4 เลือกแบบที่ 3 ร้อยละ 43.9 และเลือกแบบที่ 1 ร้อยละ 3.7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.9 แนวคิดและการออกแบบนิทรรศการ

แนวคิดหลักของการออกแบบนิทรรศการเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ และเพื่อให้ผู้เข้าชมได้ตระหนักถึงพฤติกรรมของตนเองผ่านแบบทดสอบ และตัวเลือกที่ผู้จัดทำได้จัดเตรียมไว้ประกอบด้วยสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ภายในนิทรรศการ ทั้งนี้มีการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านหลายรูปแบบจึงได้มีการต่อยอดมาเป็นตัวเลือกภายในนิทรรศการ เพื่อรองรับพฤติกรรมการเลือกอ่านของผู้เข้าชม นอกจากนี้ผู้จัดทำได้มีการทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม ค้นพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรมการอ่านข้ามหรือ Skimming Reading จึงทำให้ไปเข้าใจเนื้อหาที่อ่านไป ซึ่งสาเหตุของการอ่านลักษณะนี้ก็มาจากหลายปัจจัย เช่น การพาดหัวข่าวแบบล่อให้คลิก (Clickbait) ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามรู้สึกเสียเวลา และผิดหวังจนไม่ยอมอ่านต่อ เนื่องจากการพาดหัวกับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน การอ่านผ่านจอโทรศัพท์มือถือที่มีขนาดเล็กทำให้จำไม่ได้ว่าอ่านถึงตรงไหนแล้ว ประกอบกับการจ้องแสงสีฟ้าเป็นเวลานานทำให้ปวดหัวจนต้องหยุดอ่าน ซึ่งพฤติกรรมทั้งหมดที่กล่าวมามีจะเกิดขึ้นจากความเคยชิน และคิดว่าไม่ส่งผลเสียอะไร

ในส่วนของเนื้อหาภายในนิทรรศการมีการสมมติเรื่องราวขึ้นมาโดยอิงจากสถิติสิ่งที่กลุ่มเป้าหมายชอบอ่าน และมีการออกแบบภาพประกอบบทความ รวมถึงการออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมและความถนัดของกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะหยิบยกปัญหาเหล่านี้ มาเป็นสถานการณ์จำลองในการออกแบบนิทรรศการเคลื่อนที่

4.9.1 ซื่อนิทรรศการ

สารสร้างเรื่อง (Message Matters Exhibition) ซื่อนิทรรศการเกิดจากผู้จัดทำได้เล็งเห็นว่าปัญหาที่ผู้จัดทำหยิบยกมาทำมีความเกี่ยวข้องกับ ตัวหนังสือ หรือ สาร (Message) และเนื่องจากผู้อ่านมีพฤติกรรมการอ่านที่ไม่ถี่ถ้วน อ่านไม่จบพฤติกรรมเหล่านี้สามารถส่งผลให้เกิดผลเสียต่าง ๆ ในอนาคตได้ จึงแปลงเป็นคำว่า สร้างเรื่อง กลายเป็นความหมายของชื่อที่สื่อถึงสารหรือตัวหนังสือ ทำให้เกิดผลเสียตามมาได้หากไม่อ่านหรือไม่ทำความเข้าใจให้ดี

4.9.2 แนวทางการออกแบบ

1. คอนเซ็ปต์

คอนเซ็ปต์ที่ 1 : Trickbait

ออกแบบในแนวคิดของคำว่าคลิกเบต (Clickbait) ที่แปลว่า ล่อให้คลิก กับทริค (Trick) ที่แปลว่า ล่อลวง คอนเซ็ปต์นี้ว่าด้วยการล่อลวง สืบเนื่องมาจากพฤติกรรมการอ่านของผู้ใช้สื่อ แล้วเกิดความรู้สึกเหมือนถูกหลอก เนื่องจากพาดหัวกับเนื้อหาไม่สอดคล้องกัน ในบางครั้งก็เกิดจากการอ่านไม่จบ ทำให้ผู้ใช้สื่อเกิดความสับสน รู้สึกเหมือนถูกหลอกจากบทความนั้น ๆ ในคอนเซ็ปต์นี้ได้เลือกใช้หนังสือพิมพ์มาเป็นการวาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.10 การลำดับเนื้อหาภายในนิทรรศการ

การลำดับเนื้อหาภายในนิทรรศการถูกจัดเรียงเป็นลักษณะตัวเลือกตามความต้องการของผู้เข้าชม นิทรรศการ โดยเริ่มจากการอธิบายเกี่ยวกับนิทรรศการ การเก็บสถิติพฤติกรรม และการสรุปเรื่องราวที่ผู้จัดทำ ได้สมมติขึ้นมา เป็นเส้นทางผู้ใช้ (User Flow) ของผู้เข้าร่วมนิทรรศการ

ภาพ 3.2 เส้นทางผู้ใช้หลักของนิทรรศการ

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

4.11 เนื้อหาภายในนิทรรศการ

โซนที่ 1

แจ้งรายละเอียด ผลประโยชน์และวิธีใช้งานบอร์ดนิทรรศการกับผู้เข้าชม เพื่อให้ผู้เข้าชมเข้าใจกติกา ตรงกัน จากนั้นให้ผู้เข้าชมทำแบบสอบถามเกี่ยวพฤติกรรมกรรมการอ่านและทัศนคติที่มีต่อการอ่านของผู้เข้าชม เพื่อที่ผู้จัดทำจะได้ทำการเก็บสถิติเพิ่มเติม และผู้เข้าชมจะได้ตระหนักถึงพฤติกรรมกรรมการอ่านของตนเองก่อนที่จะเริ่มเล่นในโซนต่อไป

โซนที่ 2

ผู้เข้าชมเลือกอ่านเนื้อหาข่าวที่ผู้จัดทำได้ทำการสมมติขึ้นมา โดยมีตัวเลือกให้ทั้งหมด 3 ตัวเลือก ได้แก่ หนังสือพิมพ์ หนังสือแอดคอร์เดีย และแอปพลิเคชัน จากแบบสอบถามผู้เข้าชมมีการอ่านข่าวสารผ่านทั้งสื่อสิ่งพิมพ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ บางคนสามารถอ่านหนังสือเยอะ ๆ ได้ บางคนชื่นชอบการอ่านแบบสรุป จึงทำตัวเลือกมาเพื่อครอบคลุมตามความต้องการของผู้เข้าชมให้ได้มากที่สุด

โซนที่ 3

เมื่อผู้เข้าชมอ่านเนื้อหาข่าวในโซนที่ 2 เรียบร้อยแล้ว ในโซนที่ 3 นี้จะให้ผู้เข้าชมจับใจความเนื้อหาข่าวที่ได้อ่านไป และสรุปเป็นไทม์ไลน์ (Timeline) โดยผู้จัดทำได้จัดเตรียมการ์ดภาพเหตุการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้น และให้ผู้เข้าชมนำไปแขวนบนบอร์ดนิทรรศการ เพื่อจัดลำดับเรื่องราวตามความเข้าใจของตนเอง และเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เมื่อเรียงการ์ดภาพเสร็จสามารถตรวจสอบความถูกต้องกับแฟ้มปิดคดี หรือหนังสือที่เผยแพร่ใหม่ (Timeline) เหตุการณ์ทั้งหมด

โซนที่ 4

ให้สาเหตุที่ผู้เข้าชมอาจไม่ทราบว่าสาเหตุนี้มีผลต่อการอ่าน เช่น การพาดหัวข่าวแบบล่อใจให้คลิก (Clickbait) พฤติกรรมการอ่าน Skimming Reading และการอ่านหนังสือผ่านจอ รวมถึงบอกแนวทางการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การใช้เทคนิค 5W1H และการใช้นาฬิกาจับเวลาอ่านหนังสือด้วยเทคนิค Pomodoro

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การดำเนินการออกแบบ

5.1 การออกแบบตราสัญลักษณ์

5.1.1 พัฒนาแบบร่างครั้งที่ 1

การออกแบบตราสัญลักษณ์มีแนวทางในการออกแบบจากชื่อของนิทรรศการ ‘สารสร้างเรื่อง’ ซึ่งเกี่ยวกับตัวอักษร มีการตีความว่าตัวอักษรสามารถเชื่อมโยงหรือทำให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ ได้ เช่น การเชื่อมกันของตัวอักษร การใช้เส้นปะ การทับ และการวางอักษรแบบอิสระ โดยจะเน้นไปที่การออกแบบแบบตัวอักษร (Wordmark)

ภาพ 5.1 ภาพพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 1

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

ภาพ 5.2 ภาพร่างตราสัญลักษณ์

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการส่งการพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 1 คณะกรรมการได้เลือกแบบ C2 มาพัฒนาต่อ โดยทำให้มีความสมบูรณ์ อ่านง่าย และเอาพื้นหลังออกเพื่อไม่ให้รู้สึกวุ่นวายเกินไป มีอิสระในการวางมากขึ้น

5.1.2 พัฒนาแบบร่างครั้งที่ 2

มีการเพิ่มรูปแบบตัวอักษรมาผสมผสานกันโดยคำนึงถึงน้ำหนักโดยรวมให้เท่า ๆ กัน และอ่านง่ายขึ้น

ภาพ 5.3 ภาพพัฒนาแบบร่างครั้งที่ 2

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

ภาพ 5.4 ภาพทดลองการวางแนวนอน

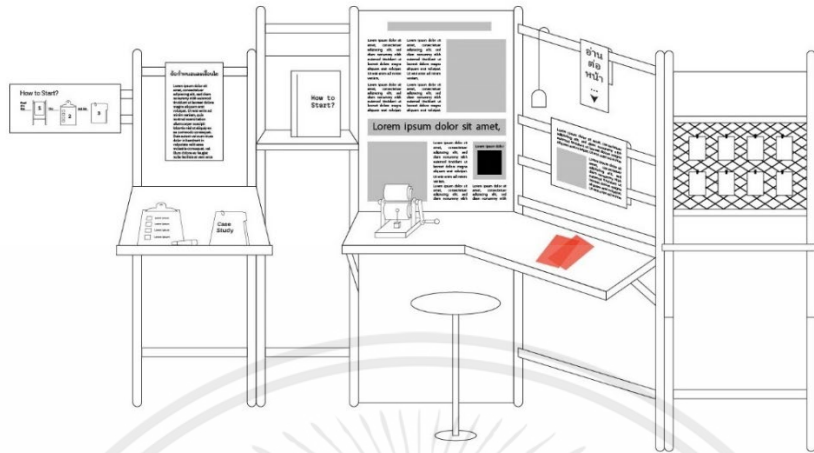
ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

5.2 การออกแบบบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่

การออกแบบบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ออกแบบให้เป็นลักษณะบานพับ เพื่อให้ผู้เข้าชมนิทรรศการสามารถค่อย ๆ อ่านเนื้อหา และทำกิจกรรมไปที่ละบอร์ดตามเส้นทางผู้ใช้ (User Flow) ได้ง่าย และเนื่องจากการเป็นการทำนิทรรศการเคลื่อนที่ ผู้วิจัยต้องสร้างบอร์ดของจริงขึ้นมาตามแบบที่ร่างไว้ ดังนั้นจึงมีการคำนวณขนาดของบอร์ดไปพร้อมกับพื้นที่ที่ต้องนำบอร์ดนิทรรศการไปตั้งโชว์ให้พอดีกัน

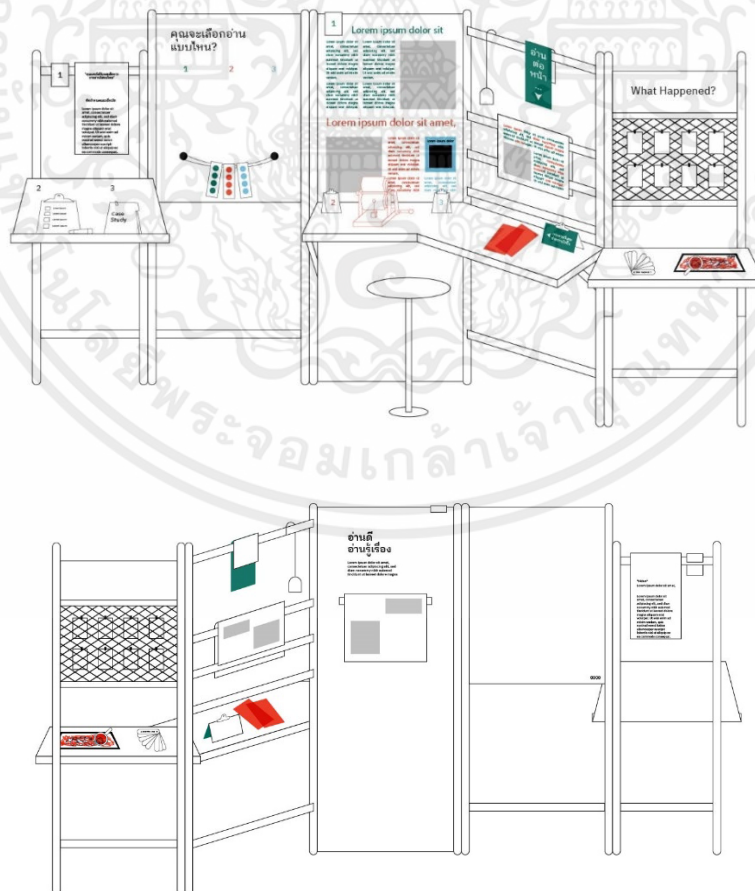
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 5.6 การพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ครั้งที่ 1

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

ภาพ 5.7 การพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ครั้งที่ 2 (ด้านหน้า - ด้านหลัง)

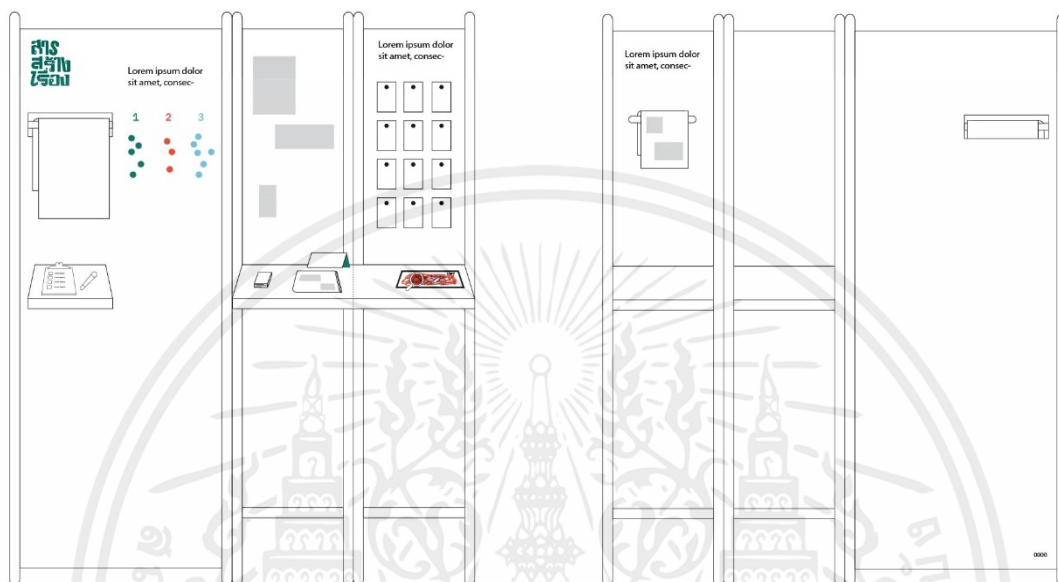

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังจากที่ได้รับการปรึกษาจากอาจารย์ ผู้วิจัยได้มีการพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ตามภาพ 5.4 ซึ่งขนาดของบอร์ดโดยรวมจะอยู่ที่ 120 x 170 เซนติเมตร ในอัตราส่วน 1:1.0 จะเห็นได้ว่าการปรับแก้ และตัดพื้นที่ส่วนเกินออกไปค่อนข้างเยอะ เน้นการใช้สอยพื้นที่ที่มีให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

ภาพ 5.8 การพัฒนาแบบร่างบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ครั้งที่ 3 (ด้านหน้า - ด้านหลัง)

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

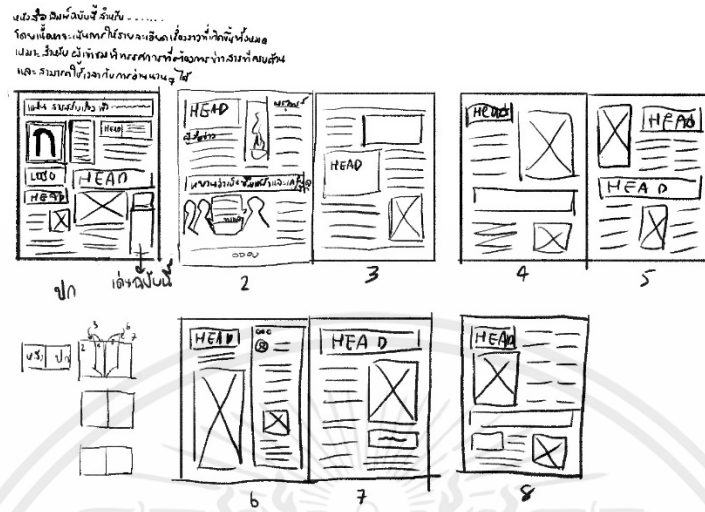
5.3 การออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ในการออกแบบเลย์เอาต์และองค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ออกแบบตามคอนเซ็ปต์ที่วางไว้ โดยจะให้ความรู้สึกเหมือนกำลังอ่านหนังสือพิมพ์อยู่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.1 หนังสือพิมพ์

ภาพ 5.9 แบบร่างหนังสือพิมพ์

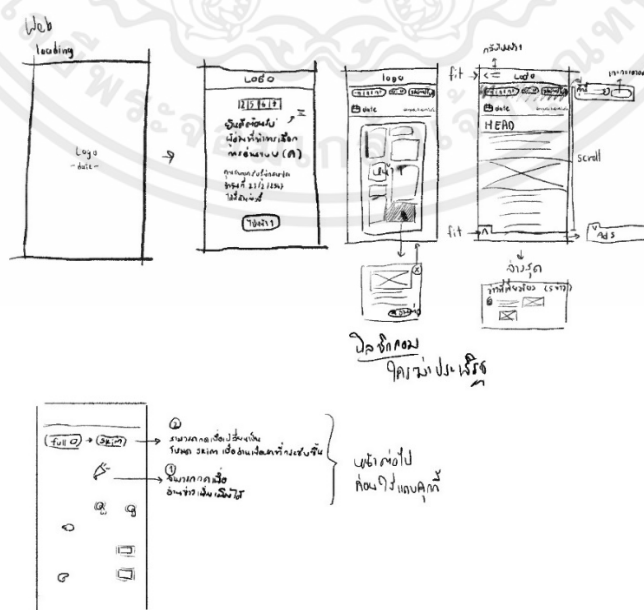

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

5.3.2 แอปพลิเคชัน

ในการออกแบบหน้าดาวน์โหลดเข้าหน้าแรกของแอปพลิเคชัน ผู้วิจัยได้มีการศึกษาตามแอปพลิเคชันของสำนักข่าวทั้งไทยและต่างประเทศ รวมถึงการทำหน้าสอนใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ ในแอปพลิเคชัน เพื่อให้เกิดความสะดวก และง่ายต่อการใช้งาน

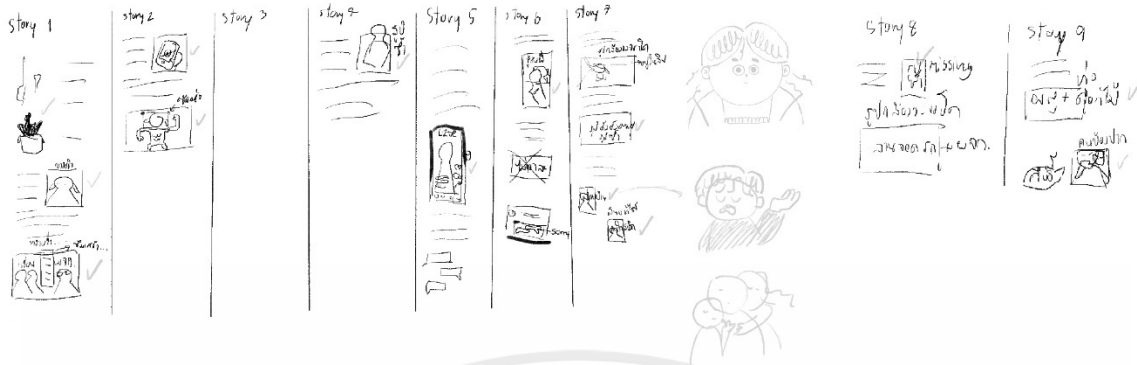
ภาพ 5.10 แบบร่างหน้าดาวน์โหลดเข้าแอปพลิเคชัน

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

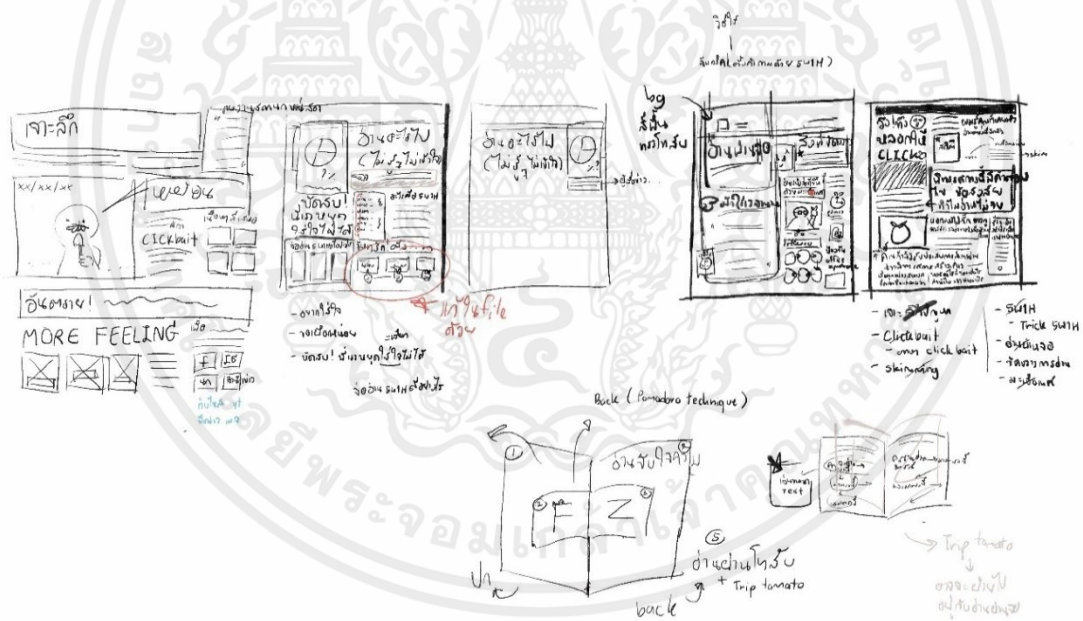
ภาพ 5.11 แบบร่างหน้าข่าวในแอปพลิเคชัน

ที่มา: นกัศ ธรรมจาริก, 2566

5.3.3 หนังสือพิมพ์ให้ความรู้

ภาพ 5.12 แบบร่างหนังสือพิมพ์ให้ความรู้

ที่มา: นกัศ ธรรมจาริก, 2566

5.4 การออกแบบภาพประกอบ

การออกแบบภาพประกอบสื่อต่าง ๆ ในนิทรรศการ ผู้จัดทำได้แรงบันดาลใจมาจากการ์ตูนเด็กที่มักพบเจอได้ในหนังสือพิมพ์ทั่วไป ซึ่งเป็นรูปแบบการ์ตูนที่มีลายเส้นสนุกสนาน และเข้าใจได้ง่ายจากสีหน้า ท่าทาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5.1 โปสเตอร์

ภาพ 5.14 แบบร่างโปสเตอร์

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6 ผลงานสำเร็จ

6.1 แบบสำเร็จตราสัญลักษณ์

จากการปรับแก้และพัฒนาตราสัญลักษณ์ของนิทรรศการ ‘สารสร้างเรื่อง’ เกิดจากการนำตัวอักษรหลายลักษณะมารวมกัน มีการจัดวางที่มีความสูงต่ำสลับกัน และมีการจับตัว ร.เรื่อ ให้เอียงออกข้าง ทั้งหมดนี้เปรียบเสมือนตัวอักษรสามารถทำให้เกิดเรื่องราวต่าง ๆ ได้ ออกมาเป็นตราสัญลักษณ์ดังภาพ 6.1

ภาพ 6.1 ภาพแบบสำเร็จตราสัญลักษณ์ (แนวตั้ง)

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาว่าควรมีตราสัญลักษณ์แบบแนวนอนด้วย เพื่อให้เกิดความสะดวก และความสวยงามในการจัดวางในสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือพื้นที่ที่มีความกว้างมาก

ภาพ 6.2 ภาพแบบสำเร็จตราสัญลักษณ์ (แนวนอน)

Message Matters Exhibition

สารสร้างเรื่อง

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 แบบสำเร็จบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่

จากการปรับแก้และพัฒนาบอร์ดนิทรรศการเคลื่อนที่ โดยบอร์ดจริงที่ทำขึ้นมาได้มีการปรับแก้เพิ่มเติมเล็กน้อยเพื่อให้สามารถวางชิ้นงานทั้งหมดได้เป็นกลุ่มก้อนของตัวเองมากขึ้น และมีการเพิ่มล้อลาก เพื่อให้เกิดความสะดวกเวลาเคลื่อนย้ายดังภาพ 6.3

ภาพ 6.3 ภาพแบบสำเร็จบอร์ดนิทรรศการ

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

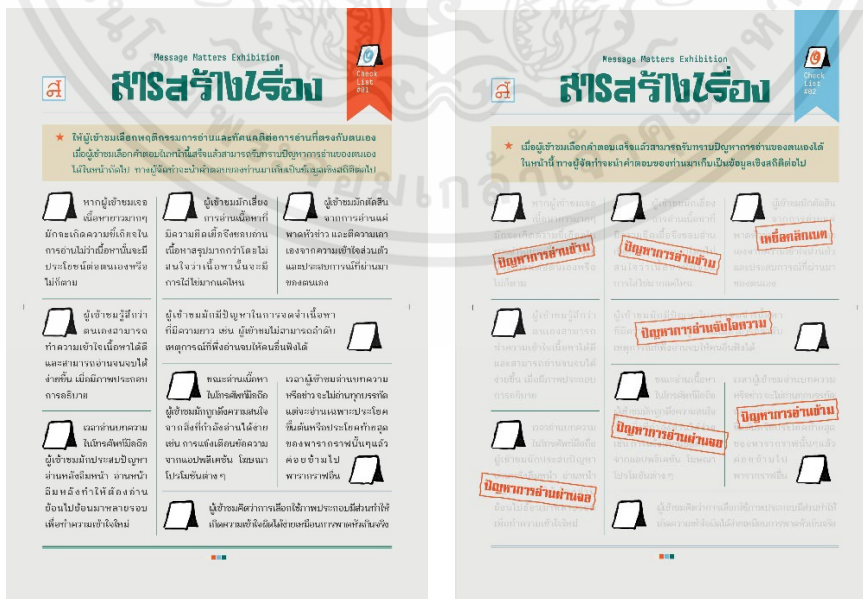
6.3 แบบสำเร็จสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ภาพ 6.4 แบบสำเร็จใบแนะนำการใช้งานนิทรรศการ

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

ภาพ 6.5 แบบสำเร็จใบ Checklist

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

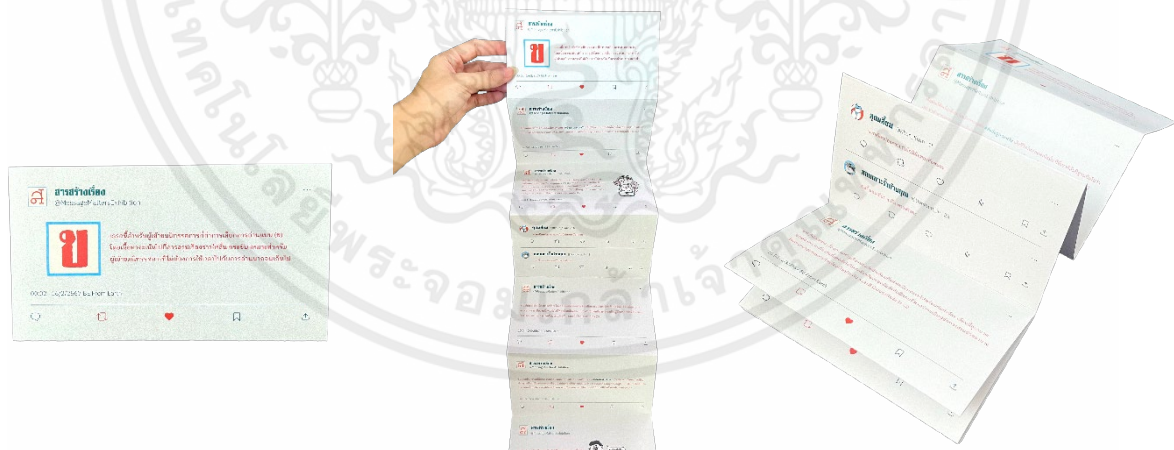
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 6.5 แบบสำเร็จหนังสือพิมพ์ จำนวน 4 คู่

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

ภาพ 6.6 แบบสำเร็จหนังสือแอดคอร์เดียน

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

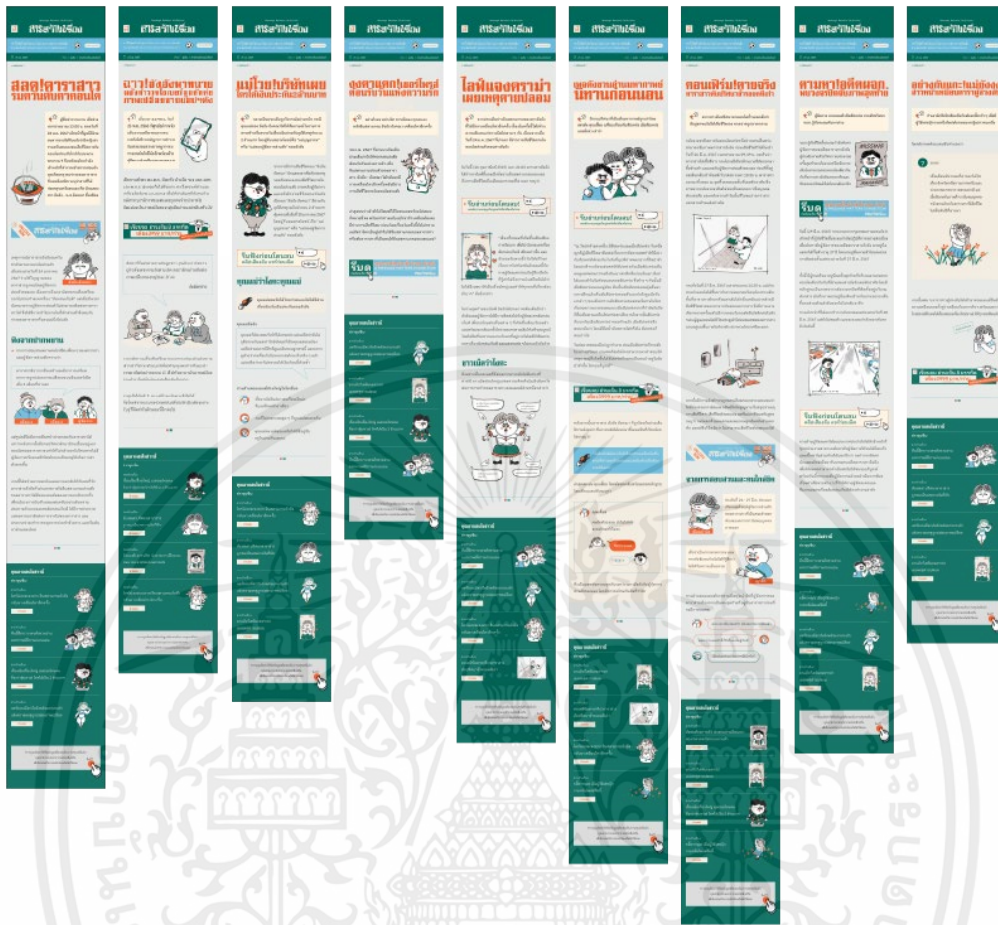
ภาพ 6.6 แบบสำเร็จหน้าแรกแอปพลิเคชัน

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 6.7 แบบสำเร็จหน้าข่าวในแอปพลิเคชัน

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 6.8 แบบสำเร็จหน้าข่าวคั่นในแอปพลิเคชัน

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 6.9 แบบสำเร็จหน้าสุดท้ายในแอปพลิเคชัน

ที่มา: นภัศ ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพ 6.10 แบบสำเร็จหนังสือพิมพ์ให้ความรู้

ที่มา: นภัส ธรรมจาริก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 เพิ่มเฉลยการ์ดภาพ

ภาพ 6.11 แบบสำเร็จเพิ่มเฉลยการ์ดภาพ

ที่มา: นภัศ ธรรมจารีก, 2566

6.5 แบบสำเร็จภาพประกอบ

ภาพ 6.12 แบบสำเร็จการ์ดภาพ

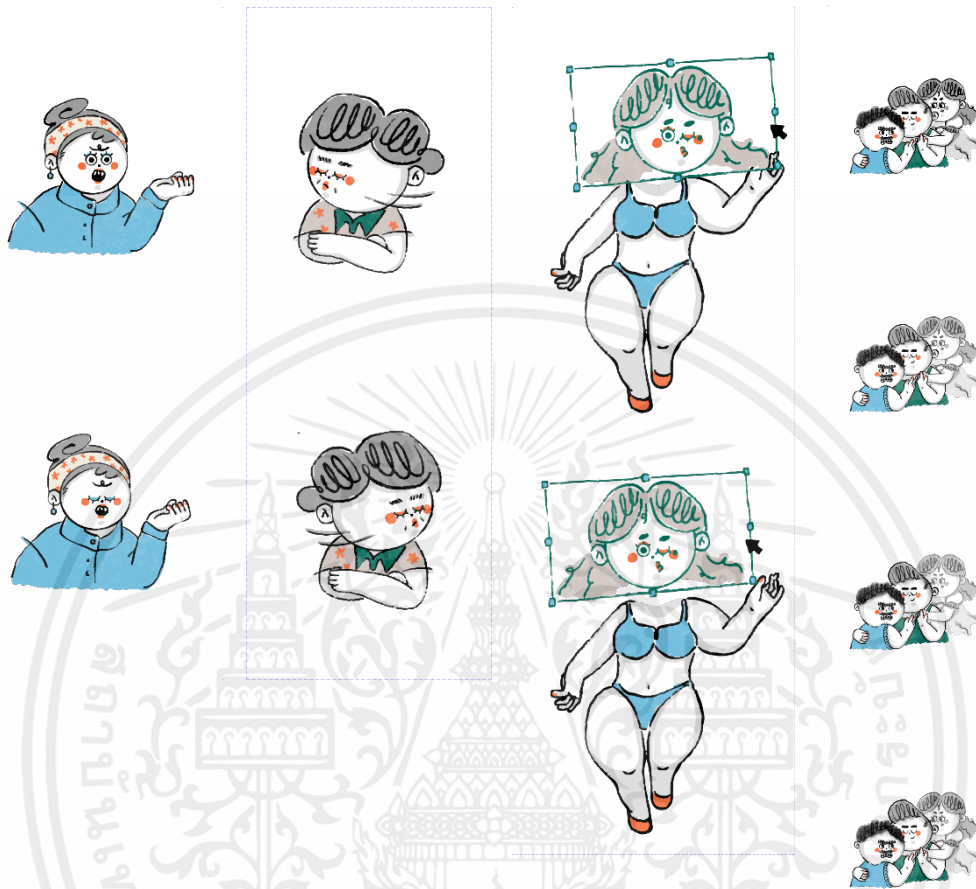

ที่มา: นภัศ ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.6 แบบสำเร็จภาพเคลื่อนไหว

ภาพ 6.13 แบบสำเร็จภาพเคลื่อนไหวบางส่วน

ที่มา: นภัส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.7 แบบสำเร็จสื่อประชาสัมพันธ์

ภาพ 6.14 แบบสำเร็จโปสเตอร์

ที่มา: นภััส ธรรมจารีก, 2566

ภาพ 6.15 แบบสำเร็จบัตรเข้าชมนิทรรศการ

ที่มา: นภััส ธรรมจารีก, 2566

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

7.1 บทสรุป

นิทรรศการเคลื่อนที่ สารสร้างเรื่อง เป็นนิทรรศการที่มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าชมหรือกลุ่มเป้าหมายได้ตระหนักถึงพฤติกรรมการอ่านของตนเอง พร้อมกับสังเกตตนเองว่ามีพฤติกรรมการอ่านอย่างไร และเพื่อให้ผู้เข้าชมให้ความสำคัญกับการใช้เวลาอ่านเอกสารสำคัญซึ่งมีประโยชน์ต่อตนเองและสามารถลดความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในภายหลังได้ โดยปล่อยให้ผู้เข้าชมได้มีปฏิสัมพันธ์กับสื่อต่าง ๆ ในนิทรรศการโดยตรงด้วยตนเอง

ผู้วิจัยได้เรียนรู้การออกแบบและประโยชน์ของนิทรรศการเคลื่อนที่ การวางแผนเส้นทางผู้ใช้ (User Flow) ว่าควรจะวางขั้นตอนอย่างไรให้ผู้เข้าชมได้ประสบการณ์ตามที่ผู้วิจัยตั้งใจไว้ การออกแบบสื่อในนิทรรศการที่ส่งผลต่อการอ่าน ไม่ว่าจะเป็น หนังสือพิมพ์ หนังสือแอดคอร์เดียน และแอปพลิเคชัน รวมถึงภาพประกอบที่สอดคล้องไปกับหัวข้อและคอนเซ็ปต์ที่วางไว้

7.2 ปัญหาและข้อจำกัด

เนื่องจากผู้วิจัยไม่เคยมีประสบการณ์ในการเรียนรู้และทำนิทรรศการมาก่อน ทำให้ในช่วงแรกเกิดปัญหาในการออกแบบบอร์ดนิทรรศการและเส้นทางผู้ใช้ (User Flow) ค่อนข้างเยอะ เช่น ขนาดของบอร์ดที่ใหญ่ ใช้พื้นที่สิ้นเปลือง และขนย้ายยากเกินไป ทำให้ต้องมีการแก้ไขขนาดหลังจากที่พบข้อผิดพลาดและทราบพื้นที่ในสถานที่จริงแล้ว และการวางระบบเส้นทางการใช้ที่ไม่ตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของผู้วิจัย

เนื้อเรื่องที่ผู้จัดทำคิดขึ้นมาเองจากการให้ผู้เข้าชมทำแบบสอบถามและการหาข้อมูลจากสถิติมีความยาวเกินไปสำหรับการวางในสื่อสิ่งพิมพ์ ทำให้มีความจำเป็นต้องตัดเนื้อหาบางส่วนออกเพื่อให้สามารถจัดวางในสื่อสิ่งพิมพ์ให้ลงตัวเข้าคู่พอดีได้

นับว่าเป็นประสบการณ์ใหม่สำหรับผู้วิจัย การแก้ปัญหาทุกอย่างเกิดจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง การปรึกษาคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาด้วย ทำให้การทำนิทรรศการครั้งนี้ผ่านไปได้ด้วยดี

7.3 ข้อเสนอแนะ

เนื้อหาในนิทรรศการถูกแบ่งไปตามลำดับของบอร์ดก็จริง แต่ควรมีการอธิบายในเบื้องต้นเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพื่อให้ผู้เข้าชมไม่เกิดความสับสนว่าต้องทำอะไรต่อ หรือบอร์ดนี้ไว้ใช้ทำอะไร เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถมีความสะดวกในการรับประสบการณ์ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- Achiraya Klinpipat. (28 June 2561). Pomodoro Technique คืออะไร? ดีอย่างไร? เข้าถึงได้จาก Medium: <https://medium.com/@kachiraya/pomodoro-technique>
- Anchor. (20 November 2019). Read Between The Lines: Why Legibility And Readability Is Essential For UX. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก Anchor : <https://anchordigital.com.au/articles/read-between-the-lines-why-legibility-and-readability-is-essential-for-ux>
- Avery Elizabeth Hurt. (18 October 2021). Will you learn better from reading on screen or on paper? เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก Science News Explores: <https://www.snexplores.org/article/learn-comprehension-reading-digital-screen-paper>
- Beckett, K. S. (2022). What is calligraphy. Retrieved August 1, 1, from Calligraphy Skills: <https://www.calligraphy-skills.com/what-is-calligraphy.html>
- Christine Seifert. (11 March 2020). Deep Reading Can Make You a Better Writer. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก Medium: <https://writingcooperative.com/deep-reading-can-make-you-a-better-writer-7b1a4b5eaf2f>
- Connex. (12 May 2564). งานวิจัยล่าสุดพบว่า การอ่านหนังสือจากเล่มกระดาษ มีประสิทธิภาพในการจดจำมากกว่า E-book. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก Connex: <https://techsauce.co/connex/life-hacks/the-research-finds-that-reading-a-printed-book-is-more-effective-than-e-book>
- David Galiana. (28 October 2019). The 5W1H Method : Project Management defined and applied. เข้าถึงได้จาก WIMI: <https://www.wimi-teamwork.com/blog/the-5w1h-method-project-management-defined-and-applied/>
- Digimusketeers. (23 November 2564). Clickbait คืออะไร และควรจะใช้งานหรือไม่? เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Digimusketeers: <https://digimusketeers.co.th/blogs/online-marketing/what-is-clickbait>
- GoTranscript. (7 September 2022). Reading vs. Listening – Which is More Efficient for Studying. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก GoTranscript: https://gotranscript.com/blog/reading_vs_listening_which_is_more_efficient_for_studying
- Humanperf. (3 May 2018). NowIUnderstand Glossary: the 5W1H method. เข้าถึงได้จาก Humanperf Software: <https://www.humanperf.com/en/blog/nowiunderstand-glossary/articles/5W1H-method>
- Ilene Strizver. (25 April 2018). Legibility and Readability: What’s the Difference? เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก Creative Pro: <https://creativepro.com/legibility-and-readability-whats-the-difference/>
- Ivar Bråten, Natalia Latini, Ladislao Salmerón Ymkje E. Haverkamp. (27 August 2022). Is it the size, the movement, or both? Investigating effects of screen size and text movement
- เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- on processing, understanding, and motivation when students read informational text. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Springer Link: <https://link.springer.com/article/10.1007/s11145-022-10328-9>
- Jenae Cohn. (2021). Skim, Dive, Surface. ใน Jenae Cohn, Skim, Dive, Surface.
- Johjai. (23 January 2562). อะไรคือ Deep reading แล้วมันจะทำให้คุณฉลาดขึ้นและมีความสุขขึ้นได้อย่างไร. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก johjai: <http://johjaionline.com/on-looker/>
- KrishDP. (31 May 2560). เปลี่ยนมาทำงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย Pomodoro Technique กันเถอะ! เข้าถึงได้จาก Medium: <https://krishdp.medium.com>
- Lachman, C. (1, August 1). Chinese Calligraphy. Retrieved from Asia Society: <https://asiasociety.org/education/chinese-calligraphy>
- Lyons, M. (2011). Books : a living history. Los Angeles: J. Paul Getty Museum.
- Maryanne Wolf. (25 August 2018). Skim reading is the new normal. The effect on society is profound. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก The Guardian: <https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/aug/25/skim-reading-new-normal-maryanne-wolf>
- Nash , R., Turner, & Anderson, D. M. (2019). Encyclopedia Britannica. Retrieved from Britannica: <https://www.britannica.com/art/calligraphy>
- oohyoo. (23 พฤษภาคม 2559). (IMC) Exhibitions การจัดนิทรรศการ. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Blogger: <https://marketing-imc.blogspot.com/2016/05/imc-exhibitions.html>
- Post Today. (29 มิถุนายน 2558). "จบข่าว" เพจมาแรงสะท้อนสังคมหยุดฮิต "Clickbait". เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Post Today: <https://www.posttoday.com/business/373266>
- Sanook. (6 October 2562). Clickbait ทำงานอย่างไร และทำไมเราจึงติดกับดักทุกครั้งไป. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Sanook: <https://www.sanook.com/campus/1397629/>
- SI-ENGLISH. (28 November 2560). คุณรู้จัก Skimming, Scanning และ Details Reading - 3 ทักษะสำคัญในการทำข้อสอบ Reading แล้วหรือยัง. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก SI-ENGLISH: <https://www.si-englishbkk.com/study-guide/skimming-scanning-details-reading-3-reading/>
- Stole, Mangen, Schwippert. (1 July 2020). Assessing children's reading comprehension on paper and screen: A mode-effect study. เข้าถึงได้จาก Google Scholar: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0360131520300610>
- TODAY Bizview. (25 สิงหาคม 2565). 8 ปี LINE WEBTOON ในไทย คนจ่ายเพื่ออ่านมากขึ้น 30% มีนักวาดไทยร่วม 100 คน. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก work point today: <https://workpointtoday.com/line-webtoon-thailand-update/>
- Van Thompson. (29 August 2018). Scanning Skills in Reading. เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก CLASSROOM: <https://classroom.synonym.com/write-thesis-statement-article-critique-3101.html>
- Yee, C. (n.d.). Chinese calligraphy. Retrieved from Encyclopedia Britannica: <https://www.britannica.com/art/Chinese-calligraphy>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ครูบ้านนอก.คอม. (30 เมษายน 2565). การอ่านจับใจความสำคัญ. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก ครูบ้านนอก.คอม:
<https://www.kroobannok.com/89992>
- โตมร ศุขปรีชา. (6 September 2561). Skimming is the New Black ผลลัพธ์ผลร้ายของการอ่านเร็ว.
 เรียกใช้เมื่อ 2023 จาก The101.world: <https://www.the101.world/skimming-is-the-new-black/>
- ธนากร เลิศสุดวิชัย. (21 June 2560). ทำความรู้จักกับ CLICKBAIT คือ? สื่อเว็บไซต์กับพาดหัวลวงให้คลิก.
 เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Digital Marketing Wow:
<https://digitalmarketingwow.com/2017/06/21/clickbait>
- วิสิทธิ์ โพธิวัฒน์. (22 กุมภาพันธ์ 2566). T Y P E F A C E : Legibility and Readability ตัวอักษรกับความชัดเจนและความสามารถในการอ่าน. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก Bansomdejchaopraya Rajabhat University: <https://bsru.net/t-y-p-e-f-a-c-e-legibility-and-readability>
- สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ. (3 เมษายน 2562). ผลสำรวจการอ่านของประชาชน 2561. เรียกใช้เมื่อ 2566 จาก TK Park:
https://www.tkpark.or.th/tha/articles_detail/407

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อศิลปะพนธ์ : เกี่ยวกับเรื่อง "คนไทยอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัด"

1. คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งในการทำศิลปนิพนธ์ของนักศึกษาชั้นปี 4 ภาควิชานิเทศศิลป์ สาขานิเทศศิลป์ คณะสถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เริ่มจากข้อสังเกตที่ว่าพบเห็นคอมเมนต์ใต้โพสต์ข่าวที่มีการพาดหัวข่าวเกินจริง ทำให้คนตีความไปเองก่อนที่จะเข้าไปอ่านเนื้อหาข่าว ซึ่งบางครั้งก็มีการกระจายข่าวต่อไปโดยที่ไม่ใช่ข้อมูลที่ถูกต้อง เนื่องจากการอ่านไม่จบหรืออ่านจับใจความสำคัญไม่ได้

จึงเป็นที่มาของการออกแบบนิทรรศการเคลื่อนที่ เพื่อเน้นให้กลุ่มเป้าหมายเห็นถึงปัญหาของการอ่านหนังสือไม่เกิน 8 บรรทัด หรือการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญของเนื้อหา ปัญหาด้านการออกแบบเลย์เอาต์และการเขียนเพื่อล่อให้คนเข้ามาอ่าน และแชร์ทริคที่ทำให้คนอยากอ่านมากขึ้น

2. ข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

- ต่ำกว่า 18 ปี
- 18 - 21 ปี
- 22 - 26 ปี

2. อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

- นักเรียน นักศึกษา
- พนักงานรายเดือน
- ธุรกิจส่วนตัว
- ค้าขาย
- อื่น ๆ

3. พฤติกรรมการอ่านของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เหตุผลอะไรบ้างที่ทำให้คุณไม่ยอมอ่านหนังสือหรือบทความจนจบ

หมายเหตุ : เลือกได้หลายคำตอบ

- ไม่สนุก
- เสียเวลา ไม่มีเวลาอ่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เห็นตัวหนังสือเยอะ ๆ แล้วไม่ยอมอ่าน
- ไม่มีภาพประกอบหรือมีน้อยเกินไป
- ชอบฟังมากกว่าอ่าน
- อื่น ๆ

2. ไข่ตุ๋นนุ่มละมุน พร้อมเสิร์ฟใน 3 ขั้นตอน

วัตถุดิบ

1. ไข่ไก่ 2 ฟอง
2. น้ำเปล่า 1 ถ้วย
3. ซีอิ้วขาว 1 ช้อนโต๊ะ
4. แครอทหั่นเต๋า 4 ช้อนโต๊ะ
5. กุ้ง 6 ตัว
6. ปูอัด 1 เส้น
7. ปูอัด
8. แฮมแผ่น
9. สาหร่าย
10. แครอท

วิธีทำ

1. เตรียมเนื้อสัตว์และผักไว้ โดยทำไปทำความสะอาด หั่น และปรุงสุกเอาไว้สำหรับทำปอนไข่ตุ๋น
2. ตอกไข่ลงไปนึ่งในหม้อต้ม เติมน้ำเปล่าและซีอิ้วขาว ตีให้เข้ากันก่อนนำไปวางในหม้อนึ่ง ปิดด้วยถ้วยฟอยล์และนึ่งประมาณ 30 นาที
TIP : วิธีทำไข่ตุ๋นให้เนียนนั้นคือการนำไปกรองผ่านกระชอนก่อน 1 ครั้ง
3. นำไข่ตุ๋นมาตกแต่งด้วย ปูอัด กุ้งลวกสุก และแครอท พร้อมเสิร์ฟร้อน ๆ

จนถึงตรงนี้คุณอ่านเนื้อหาจบหรือไม่

หมายเหตุ : ตอบตามความจริง

- อ่านแค่พาดหัวข้อ
- อ่านแค่วัตถุดิบ
- อ่านแค่วิธีทำ
- อ่านพาดหัวข้อและวัตถุดิบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อ่านพาดหัวข้อแล้วข้ามมาวิธีทำ
 - อ่านแค่วิถิตัดกับวิธีทำ
 - อ่านผ่าน ๆ ทั้งหมด
 - ตั้งใจอ่านทั้งหมด
3. เพราะอะไรถึงไม่อ่านทั้งหมด
- อ่านหมดแล้ว (สำหรับคนที่อ่านหมด)
 - ไม่มีเวลาอ่าน
 - เนื้อหายาวเกินไป
 - ไม่มีภาพประกอบเป็นขั้นตอน
 - อยากรู้สรุปเลยมากกว่า
 - อื่น ๆ
4. การอ่านผ่าน ๆ ทำให้เข้าใจเนื้อหาอย่างน้อยแค่ไหน
- เข้าใจมาก
 - พอเข้าใจกลาง ๆ
 - ไม่เข้าใจ กวาดตาไปเฉย ๆ
4. มุมมอง ความรู้สึกเมื่อเจอเนื้อหาข่าวที่ไม่ตรงกับพาดหัว

1. คุณรู้สึกอย่างไร เมื่อเนื้อหาข่าวไม่ตรงกับที่พาดหัวข่าวไว้
-
-

5. การอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ

1. คุณชอบอ่านหนังสือผ่านแพลตฟอร์มอะไรมากที่สุด
- Online เช่น Facebook, Twitter, Instagram, Website
 - หนังสือ
 - E-book
 - อื่น ๆ
2. ถ้าต้องอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์ คุณใช้เวลาทำความเข้าใจนานหรือไม่
- ไม่นาน อ่านรอบเดียวก็เข้าใจ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ก็เข้าใจ แต่ต้องอ่านย้อนไปย้อนมาหลายรอบ
 - ใช้เวลานานเลย
3. คุณคิดว่าเหตุผลอะไรบ้างที่ต้องทำความเข้าใจนานกับการอ่านบทความยาว ๆ ผ่านโทรศัพท์
- หมายเหตุ : เลือกได้หลายคำตอบ
- ขนาดหน้าจอโทรศัพท์เล็กเกินไป
 - การเขียนที่ยาวติดกันหลายบรรทัดเกินไป
 - ตัวอักษรเล็กเกินไป
 - ไม่มีภาพประกอบ
 - ลืมว่าตัวเองอ่านอะไรไป เนื่องจากเนื้อหายาว
 - อื่น ๆ

6. การใช้ภาพประกอบบทความ

1. คุณคิดว่าการใช้รูปภาพหรือภาพประกอบในบทความ ทำให้คุณอยากอ่านหนังสือมากขึ้นหรือไม่
- ใช่
 - ไม่ใช่
2. คุณคิดว่าสัดส่วนภาพประกอบต่อบทความหนึ่งควรเป็นเท่าไร คุณถึงจะอยากอ่านจนจบ
- หมายเหตุ : (ภาพประกอบ : บทความ)
- 90 : 10
 - 80 : 20
 - 70 : 30
 - 60 : 40
 - 50 : 50

7. การจัดวางเลย์เอ๊าท์

1. หากเป็นบทความประเภทข่าว หรือเรื่องที่น่าสนใจ การวางตัวหนังสือแบบไหนที่ทำให้คุณอยากอ่านมากที่สุด

○ แบบที่ 1

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut ut labore dolore magna aliqua et ut volutpat. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco per nisi lobortis nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis autem vel eum irure dolor in hendrerit in vulputate velit esse molestie consequat, vel illum dolore eu feugiat nulla facilisis at vero eros et accumsan et iusto odio dignissim qui blandit praesent luptatum zzril delenit augue dui dignissim fugiat luctus.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut ut labore dolore magna aliqua et ut volutpat. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco per nisi lobortis nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut ut labore dolore magna aliqua et ut volutpat. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco per nisi lobortis nisi ut aliquip ex ea commodo consequat. Duis autem vel

○ แบบที่ 2

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut ut labore dolore magna aliqua et ut volutpat. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco per nisi lobortis nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

Duis aute irure dolor in reprehenderit in voluptate velit esse cillum dolore eu fugiat nulla pariatur. Excepteur sint occaecat cupidatat non proident, sunt in culpa qui officia deserunt mollit anim id est laborum.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit, sed diam nonummy nibh euismod tincidunt ut ut labore dolore magna aliqua et ut volutpat. Ut enim ad minim veniam, quis nostrud exercitation ullamco per nisi lobortis nisi ut aliquip ex ea commodo consequat.

○ แบบที่ 3

8. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขอบคุณพระคุณทุกท่านที่ร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจนจบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นภัส ธรรมจารีก
วันเดือนปีเกิด	11 มกราคม พ.ศ. 2545
ที่อยู่	639/21 ถนนสุขุมวิท ตำบลเหมือง อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20130
การติดต่อ	Email : napat.npt02@gmail.com
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2557 ประถมศึกษา โรงเรียนเซนต์ปอลคอนแวนต์ พ.ศ. 2560 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชลกันยานุกูล พ.ศ. 2563 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนชลกันยานุกูล พ.ศ. 2567 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้